

Село у стилі 90-х:
рейдерство, підпали та
кришування правоохоронців

с. 10

№ 44 (846) • 24.11.2021

Несподіваний поворот
у справі «житомирського
стрілка»

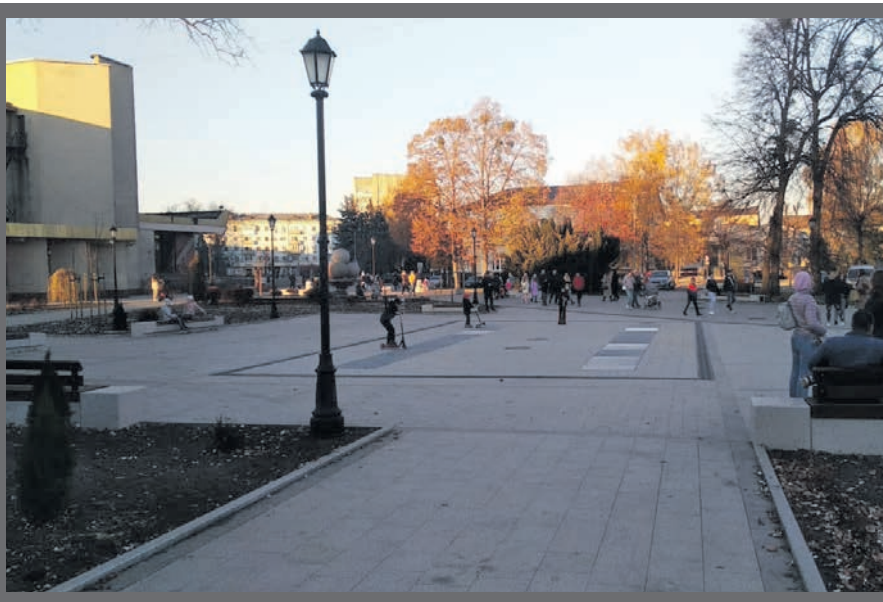
с. 8

СЕРЕДА

ОБМАН ЧИ НЕДБАЛІСТЬ: як у Житомирі хотіли відкрити неіснуючий фонтан

с. 4

Для роботи в будівельну компанію потрібні працівники:

▶ Електрики	▶ Бульдозеристи	▶ Зварювальник
▶ Різнорабочі	▶ Бетонярі	▶ Виконавці робіт
▶ Водії	▶ Арматурники	▶ Машиніст екскаватора

• Досвід роботи від 2-х років	• Оплата погодинна
• При необхідності надаємо житло	від 60,00 грн – 120,00 грн за годинну

Звертатись за номером телефону: (050) 454-29-14

НАРОДНИЙ БРЕНД 2021

ЗАХОДЬ НА САЙТ та обери найкращих

— top20.ua/zh/brand —

Як і де шукати сімейних лікарів на Житомирщині: інструкція

Сімейний лікар, терапевт і педіатр для дітей – перший і основний лікар для пацієнта. До нього варто звертатися за перших проблем із самопочуттям та на регулярній основі, для підкування про власне здоров'я.

В Україні зараз є майже 14 000 лікарів, з якими ще можна укласти декларацію. Як їх знайти у Житомирській області та укласти декларацію? Розповідає пресслужба НСЗУ.

502 сімейних лікарів, терапевтів та педіатрів, які працюють у Житомирській області, набирають пацієнтів та укладають з ними декларації. Про це свідчать дані електронної системи охорони здоров'я.

Всього в області працюють 819 лікарів первинки, з яких 317 набрали максимальну кількість пацієнтів.

Більше 1 млн жителів Житомирської області та міста Житомира вже мають свого сімейного лікаря. В області працює 76 закладів первинної ланки.

Як знайти сімейного лікаря, терапевта чи педіатра на Житомирщині?

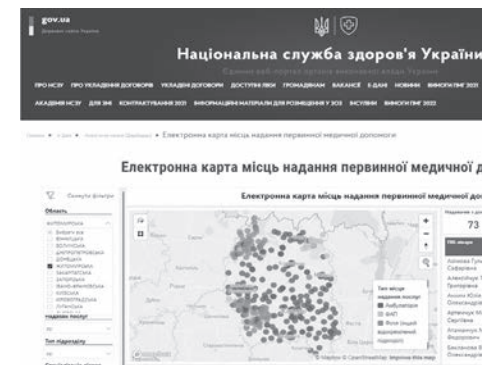
• Зайти на дашборд «Електронна карта місць надання первинної медичної допомоги». На ньому можна знайти інформацію про кількість закладів первинки, які надають медичну допомогу пацієнтам, та лікарів, з якими ще можна укласти декларацію.

• У фільтрах обрати область, тип населеного пункту або ввести в полі пошуку назву населеного пункту.

• Якщо відома назва конкретного медичного закладу, слід обрати його у фільтрі «Надавач послуг». У таблиці під картою з'явиться перелік амбулаторій та їхні контакти. Можна також натиснути на потрібну амбулаторію або обирати з лікарів.

• У таблиці праворуч карти є список усіх лікарів первинки, які приймають у конкретному закладі.

• Там також вказана кількість декларацій, які вже має цей лікар, та їхній ліміт. Отже, якщо навпроти прізвища стоїть галочка, то лікар вже набрав оптимальну кількість пацієнтів, якщо стрілочка вгору, то ще ні.

• Лікарі, які мають свою приватну практику або працюють у приватних медзакладах, теж можуть укласти декларації з пацієнтом. Щоб знайти їх, потрібно обрати на дашборді форму власності закладу – приватна або ФОП.

• Подати декларацію можна до лікаря, навпроти прізвища якого на дашборді стоїть стрілочка вгору.

• Після того, як лікар обраний, варто зателефонувати у заклад на реєстратуру та уточнити інформацію щодо вільних місць. Часом лікарі первинки працюють на півставки, тому набирають менше пацієнтів, ніж передбачає ліміт.

У лікарів первинки існують ліміти на кількість укладених декларацій. Вони потрібні для того, щоб лікар міг надавати якісну медичну допомогу кожному пацієнтові. Для терапевта лімітом є 2 000 декларацій, для сімейного лікаря – 1 800, для педіатра – 900.

На Житомирщині за тиждень – 3 272 нових випадки захворювання на COVID-19

3 17 по 23 листопада в Україні було зафіксовано 108 387 нових випадків COVID-19. Зокрема на Житомирщині – 3 272.

Показник захворюваності по Україні та на Житомирщині поступово зменшується.

17 листопада показник захворівших на COVID-19 на Житомирщині становив 456 осіб. 18 листопада цифра була більшою – 816 людей, наступного дня було виявлено 509 захворівших на COVID-19. 20 листопада кількість захворівших становила 547 випадків, 21 листопада хворих було 452 особи. 22 листопада виявили 385 випадків, 23 листопада – 107 осіб.

Нагадуємо, що на території Житомирської області продовжено карантин до 31 грудня 2021 року.

Пам'ятайте! За порушення норм, спрямованих на запобігання поширенню COVID-19, встановлено адміністративну та посилено кримінальну відповідальність!

Аби уникнути захворювання на коронавірусну інфекцію, обов'язково вживайте профілактичних заходів та дотримуйтеся основних правил:

- ретельно мийте та дезінфікуйте руки;
- носіть захисну маску у громадських місцях;
- уникайте великого скупчення людей та дотримуйтеся соціальної дистанції.

Коротко про головне

- Очільник МВС Денис Монастирський заявив, що на українсько-білоруському кордоні може відбутися ескалація і нарощення нелегальної міграції.
- Збірна України в заключному матчі групового етапу кваліфікації ЧС-2022 в гостях грала проти команди Боснії і Герцеговини. Українці здобули перемогу і з другого місця у своїй групі вийшли до плей-оф відбіркового турніру.
- Німеччина зупинила процес сертифікації російського газопроводу «Північний потік – 2».
- Президент Франції Еммануель Макрон нагадав президенту Росії Володимиру Путіну позицію Парижа щодо України.
- Група з близько 50-ти мігрантів прорвалася через кордон Білорусі біля польського села Дубичі Церковні й потрапила до Польщі.
- В Україні з грудня у посвідченнях водія з'явиться відмітка про складання практичного іспиту на автомобілях з автоматичною коробкою передач у вигляді коду «78».
- Польща до середини 2022 року планує побудувати на кордоні з Білоруссю стіну.
- Україна отримає від Великої Британії кредит на суму 1,7 млрд фунтів стерлінгів на розвиток Військово-морських сил.
- Наступного року Україна додатково придбає безпілотники Bayraktar для потреб Збройних сил.
- Одіозний нардеп від ОПЗЖ Ілля Кива стверджує, що слідом за вилученням нагородної зброї його також позбавили звання кандидата наук.
- На Сумщині суд наклав штраф в сумі 17 тис. грн на чоловіка, який перебував на вулиці без паспорта, кваліфікували як порушення карантинних вимог.
- Україна розраховує на те, що у разі потреби зможе збільшити імпорт природного газу через територію Словаччини.

Нардеп Арсеній Пушкаренко: Турбота про захисників і ветеранів – пріоритет держави

Відкрити власний бізнес чи побудувати кар'єру держслужбовця, безкоштовно одержати нову спеціальність чи звання офіцера, отримати компенсацію за купівлю житла зможе кожен ветеран. І це лише частина державної соціальної підтримки військовослужбовців. Адже забезпечення прав і гарантій для захисників, ветеранів війни, сімей загиблих воїнів, які захищали незалежність, суверенітет і територіальну цілісність нашої держави – ключовий пріоритет Президента Володимира Зеленського та команди партії «Слуга Народу».

Підтримка надається, зобов'язання виконуються!

За ініціативи Володимира Зеленського була створена Консультативна рада з питань забезпечення прав і свобод захисників України. Вона стежить за дотриманням прав і свобод учасників Революції Гідності, ветеранів АТО/ООС, військовослужбовців, а також волонтерів і правозахисників.

Наприкінці лютого Мінветеранів презентувало систему інформаційних сервісів «Е-ветеран». Тут, за принципом «єдиного вікна», зібрана вся корисна й необхідна інформація про органи, які надають послуги з санаторно-курортного лікування, психологічної реабілітації та перелік органів з соцзахисту населення.

До кінця цього року запрацює Єдиний державний реєстр ветеранів війни та електронний кабінет, завдяки якому кожен ветеран зможе дізнатися про перелік пільг і послуг, які йому гарантовані відповідно до його пільгової категорії.

Народні депутати доопрацьовують законопроект №4389, який передбачає підвищення рівня державної підтримки для захисників України. Наразі ветерани отримують переваги під час працевлаштування на державну службу, додаткові медичні гарантії, право на психологічну підтримку, програми кредитування житла та компенсації за купівлю житла, підтримку здобуття вищої та професійної освіти, компенсації за надання соціальних послуг тощо.

«Сьогодні наші герої – хлопці та дівчата – боронять нашу Державу. Це їхній подвиг. Саме завдяки йому ми можемо спокійно жити у мирних містах України. Ми, народні депутати України, в свою чергу, зобов'язані докласти всіх зусиль для того, щоб вони були забезпечені всім необхідним для виконання бойових завдань. Та надати їм весь необхідний обсяг

Арсеній Пушкаренко: завдяки захисникам і захисницям ми можемо спокійно жити у мирних містах України

Анатолій Остапенко: у бюджеті на наступний рік на потреби Мінветеранів буде виділено 5,5 мільярдів гривень

соціальних гарантій у мирному житті», – зазначає народний депутат України Арсеній Пушкаренко.

Нова кар'єра або власний бізнес

На базі Міністерства у справах ветеранів створено робочу групу, яка розробляє методику переходу з військової кар'єри до цивільного життя.

Коли у військовослужбовця закінчується контракт, про це за 6 місяців Міністерство оборони повідомляє Міністерство у справах ветеранів. Далі починається процес реабілітації.

«Перше, що ми робимо, – оцінюємо стан його здоров'я. Далі дізнаємося, чим він хоче займатися в майбутньому. Наприклад, прагне працювати в Міністерстві в справах ветеранів, у Міністерстві фінансів або викладачем патріотичного виховання в школі. А, може, він вирішить залишитися на військовій службі, але хоче підвищити кваліфікацію й далі служити як офіцер. Для цього в Міністерстві в справах ветеранів є програма, за якою учасників бойових дій вищі навчальні заклади безоплатно навчають тієї справи,

яку він обирає», – говорить перший заступник міністра в справах ветеранів України, Герой України Олександр Порхун.

Особливу увагу влада приділяє ветеранському бізнесу. Мінветеранів розпочало обговорення з експертами способів підтримки колишніх військових, аби вони могли відкрити свою власну справу. Запропоновані такі ініціативи: навчальні програми з основ бізнесу, менторська підтримка (наставники, які передаватимуть свої навички та ділитимуться досвідом), створення державної онлайн-платформи, де будуть зібрані ідеї бізнесів, а також ухвалення окремого Закону про ветеранський бізнес.

Програми фінансування та надання житла

Проект Держбюджету на 2022 рік передбачає значне зростання різних соціальних виплат. Зокрема, буде індексація пенсій військовим, підвищення виплат «чорнобильцям» та людям з інвалідністю. Збільшується і фінансування. Так, на сектор безпеки й оборони України заплановано 5,95 % від ВВП, а це 319,4 мільярдів гривень. На грошове забезпечення та заробіт-

ну плату військовослужбовців та працівників підуть 71,2 мільярди гривень. А це на 10,9 мільярдів гривень більше, ніж у 2021 році! Ще 32,9 мільярдів гривень передбачено на програму розвитку озброєння та військової техніки.

У 2022 році запрацює Український ветеранський фонд, що дозволить значно розширити можливості фінансування ветеранських програм.

Отримання житла – один із пунктів масштабної програми соціальної підтримки ветеранів.

«У бюджеті на наступний рік на потреби Мінветеранів буде виділено 5,5 мільярдів гривень. Більша частина цих коштів буде спрямована на придбання житла військовослужбовцям із відповідним статусом. Це дасть змогу повністю забезпечити житлом військовослужбовців-учасників бойових дій, які перебувають та квартирному обліку», – зазначив народний депутат України, фракція «Слуга Народу», голова підкомітету з питань соціального захисту прав ветеранів Анатолій Остапенко.

Всебічна турбота про ветеранів – пріоритет у роботі не лише державної, а й регіональної влади.

Так, напередодні Дня захисників та захисниць України 29 родин військових Житомирщини отримали сертифікати на виплату грошової компенсації на придбання житла. Загальна вартість – понад 31 мільйон гривень.

Сертифікати родинам військовослужбовців вручили голова Житомирської ОДА Віталій Бунечко та голова обласної ради від партії «Слуга Народу» Володимир Федоренко.

«Забезпечення житлом наших ветеранів та воїнів свідчить про те, що держава піклується про своїх захисників. Відтепер їх очікують приємні клопоти, пов'язані з переїздом до нових квартир», – зазначив Віталій Бунечко.

У Житомирі відкрито пам'ятний знак захисникам України

Окрема увага приділяється увічненню пам'яті загиблих. Наприклад, у Житомирі до Дня захисників та захисниць України відкрили пам'ятний знак захисникам України у війні з російським агресором. На цю подію громадськість Житомирщини чекала 5 років.

«Житомирська область – серед лідерів і за кількістю учасників бойових дій, і за кількістю загиблих воїнів. Ми відкриваємо пам'ятник на знак величезної пошани і як пам'ять про наших загиблих героїв. Вони житимуть вічно в наших думках, серцях і душах. Допоки ми пам'ятаємо наше вчора, доти в нас є майбутнє», – зазначив народний депутат України, голова обласної організації партії «Слуга Народу» Арсеній Пушкаренко.

Команда партії «Слуга народу» на чолі з Президентом України дбає про ветеранів й послідовно підтримує їх на різних рівнях. І робить це не для галочки, не до свят і не до виборів, а працює системно за всіма напрямками.

Держава приділяє військовим особливу увагу

У Житомирі відкрито пам'ятний знак захисникам України

Обман чи недбалість: як у Житомирі хотіли відкрити неіснуючий фонтан

Тарас Боросовський,
Марія Кравчук,
Ольга Сідлецька

Коштів на тунельний фонтан з підсвіткою не вистачило. А можливо, це так і було задумано?

Реконструкцію Нового бульвару у Житомирі давно завершено, однак родзинки, якою мав би стати тунельний фонтан, і досі немає. У вересні житомирянам обіцяли запустити водограй, однак, як виявилось, немає що. Головна архітекторка Ольга Бронштейн повідомила, що ця подія переноситься на 2022-й рік через те, що не доставили необхідне обладнання.

«Тунельний фонтан не запустили, бо ми не отримали необхідне обладнання – форсунки та лампи для освітлення. Тому вирішили перенести відкриття на весну, вже скоро зима, і відкривати фонтан зараз недоречно», – повідомила у коментарі Першому житомирському 21 вересня Ольга Бронштейн.

9 листопада під час засідання бюджетної комісії у міській раді активно обговорювався фонтан на Новому бульварі, себто його відсутність. З'ясувався цікавий факт: водограй не відкрили тому, що немає коштів на обладнання. Необхідно, за приблизними підрахунками, ще мінімум 4 млн грн.

Головний інженер-проектант розповів: «У проєкті була передбачена тільки чаша фонтану, у нас не вистачало коштів на інженерію. Ми говорили з фірмою, яка виготовляє інженерію, та зробили чашу під обладнання. Далі, я так розумію, що мали бути виділені кошти на облаштування фонтану».

Те, що проєктом були передбачені кошти лише на чашу фонтану, стверджував і начальник управління капітального будівництва Житомирської міської ради В'ячеслав Глазунов.

«Фонтан, сама чаша, сама пішохідна зона, комунікації, зливово каналізація, вода – це все підведено, технічне приміщення зроблено, на обладнання дійсно не було закладено коштів», – каже В'ячеслав Глазунов.

Проектант також розповів, що мінімальна вартість аничного фонтану – 130 тис. євро (орієнтовно 3 млн 903 тис. 900 грн). Виникає цілком логічне запитання: що збиралася головна архітекторка відкривати у вересні, якщо заздалегідь знала (не могла не знати), що на обладнання для тунельного фонтану не закладалися кошти?

Лавки по 60 тисяч

Управління Північного офісу Дер-жаудитслужби в Житомирській області визнало порушення у проведенні тендеру. Дешевшу пропозицію – 17 734 134,00 грн від ПРФБ «Комунальник» відхилили, оскільки в останнього не було дозволу на археологічні розкопки. А от переможець з дорожчою пропозицією у 19 110 290,40 грн не надав цей дозвіл. Як думаєте чому?

Ескізні наміри

Ескізні наміри

На цьому місці мав би бути фонтан

«Виконання археологічних розкопок (виконання археологічних досліджень) ТОВ УК "Комфорт-Буд" не пропонувалося, а замовником не вимагалось».

Тому такі роботи, як виконання археологічних розкопок (виконання археологічних досліджень), не були включені до складу договірної ціни при укладанні договору.

У зв'язку з цим переможець процедури закупівлі ТОВ УК "Комфорт-Буд" при підписанні договору не повинен був надавати дозвіл на проведення археологічних розвідок, розкопок, а також досліджень решток життєдіяльності людини, що містяться під землею поверхнею, під водою, виданий Міністерством культури України», – йдеться у відповіді управління капітального будівництва Житомирської міської ради на запит пояснення.

Поки житомирська влада шукає кошти на обладнання для тунельного фонтану, бачимо, що їх прекрасно витратили на інші, дуже необхідні, речі. До прикладу, у локальному кошторисі з благоустрою території знаходимо обіцяні 27 нових лавок. Кожна з них обійшлася бюджету від 58 тис. до 60,8 тис. грн за одиницю. Якщо додати ще й вартість майже чверть мільйона на їхній монтаж, заміна старих лавок коштує понад 1,8 млн грн! Отже, тільки на одні лавки витратили 70 тисяч доларів США, що рівноцінно вартості декількох квартир у місті!!!

На відміну від мільйонів, закладених у кошторисі на купівлю вартісних лавок та відеоспостереження, розділ щодо ремонту фонтану практично пустий. У ньому знаходимо лише один

самопідйомний люк вартістю 6854,16 грн і 210 на його монтаж. Таким чином, із 20-мільйонного бюджету на реконструкцію Нового бульвару проєктант разом із міським управлінням капітального будівництва передбачив 7,1 тис. грн.

USSR-дизайн у Житомирі

Проектні організації отримали, як ніколи, багато замовлень, – переконувала рік назад нинішня головна архітекторка Ольга Бронштейн.

На той час вона очолювала ТОВ «Архітектура плюс Дизайн», яке й було розробником проєкту реконструкції Нового бульвару. У квітні минулого року управління капітального будівництва (УКБ) без відкритих торгів за 507 тис. грн замовило проєкт «Капітальний ремонт території благоустрою бульвару Нового у м. Житомирі».

Тоді обрання пропозиції від очолюваної нею фірми Ольга Бронштейн пояснила тим, що подані товариством передпроектні пропозиції УКБ визнали найкращими з усіх. Щоправда, чи знали про можливість подати ще у минулому році передпроектні пропозиції інші проєктні організації – невідомо. Та список співвласників товариства швидко розкриває таємницю їхнього успіху. До кінця 2017 року ТОВ «Архітектура плюс Дизайн» належало нікому іншому, як дружині мера Житомира – Світлані Сухомлиній. Іншим співвласником був незмінний бізнес-партнер міського голови та керівник фракції «Європейська солідарність» в обласній раді Олександр Рабінович. Згодом для від-

ведення уваги від потенційного конфлікту інтересів очільника міста частки переписали на сім'ю Чудовських та... Ольгу Бронштейн. Згодом останню призначили головною архітекторкою Житомира, так би мовити, для контролю розроблених її фірмою проєктів. Передавши крісло директора та свою частку в ТОВ «Архітектура плюс Дизайн» своєму чоловіку Миколі Кашичу, Ольга Бронштейн може проводити робочі наради, не виходячи з дому. Як і планувати подальше освоєння бюджетних коштів через сімейну фірму.

Досвіду в цьому – хоч відбавляй. Без відкритих торгів та жодної конкуренції у ТОВ «Архітектура плюс Дизайн» замовили проєкт «Капітальний ремонт території благоустрою майдану ім. С. П. Корольова у м. Житомирі». Цього разу вартість договору склала 530 тис. грн. Тому й не дивно, що «майстерність» головної архітекторки Житомира оцінили не лише у місті. «Слава» вийшла на загальноукраїнський рівень. Відомий український архітектор розкритикував проєкт Ольги Бронштейн щодо реконструкції майдану Корольова.

Нагадаємо, нещодавно управління капітального будівництва Житомирської міської ради оголосило тендер на капітальний ремонт майдану ім. Сергія Корольова очікуваною вартістю закупівлі – 26,5 млн грн.

У проєкті передбачено укладання нової плитки, улаштування сходів та пандусу, встановлення лавок, вуличних скульптур, озеленення тощо. І все це за майже мільйон доларів!

Про майдан і його майбутній вигляд досить критично висловився популярний блогер-архітектор Юліан Чаплінський. Він назвав представлений проєкт реконструкції «нижчим за критику» і «совковим», а також зазначив, що майдан достойний архітектурного конкурсу, який можна провести за пів року – рік, і тоді місто мало б нову площу.

Зважаючи на те, скільки критики останнім часом звучить щодо проведених реконструкцій громадського простору Житомира, незайвим було б прислухатися до думки фахівців, та й пересічних містян. Адже нам тут жити, і саме на наші гроші – платників податків – реалізують проєкти, які не тільки не радують, а й викликають шквал невдоволення.

Віталій Кличко: Я переконаний в тому, що у партії «УДАР» є всі можливості пройти до парламенту

Віталій Кличко впевнений, що у партії «УДАР» є всі можливості пройти до парламенту на наступних виборах. Триває відбудова осередків по всій країні. Про це він заявив в інтерв'ю виданню «Цензор».

«Ми відбудовуємо зараз наші осередки по всій країні і будемо брати участь у наступних виборах до Верховної Ради. Для чого? Присутність у Верховній Раді є важелем впливу на рішення, які ухвалюються в країні. Це вкрай важливо. Я переконаний в тому, що у нас є всі можливості пройти до парламенту», - сказав Кличко.

Лідер «УДАРу» відзначив, що у партії вже є план змін, які вона має намір втілити в країні, і цей план зможуть побачити всі українці.

«Ми пропонуємо чіткий план необхідних змін і перетворень і обов'язково презентуємо цей план. Тому що люди повинні бачити, що пропонує та чи інша партія. Чому вони повинні віддати свій голос за неї», - зазначив Кличко.

Він підкреслив, що в процесі розбудови партії приділяє велику увагу якостям людей, які готові разом з ним змінювати країну.

«Партія – це потенціал людей, які можуть взяти на себе відповідальність. Які готові з тобою в команді йти змінювати країну. Які беруть на себе відповідальність. Яким би ти не був сильним, відомим, два метри зросту, зі стальними м'язами, - один ти ніколи нічого не зможеш зробити. Тільки з людьми, з одностайними, з командою», - підкреслив Віталій Кличко.

Куточок водія

Леонід ГРОМІК, завідувач другого відділення Житомирського професійного політехнічного ліцею

Піт, що шкодить

Змінюються автомобілі і автомобілісти, а проблема – запотівання вікон автомобіля – залишається.

Молоде покоління автовласників, у яких виникла така проблема, цікавить, як позбутись цієї неприємної і навіть шкідливої ситуації. Авто, що заповнили наші дороги, – іномарки – змінили вимоги і можливості впливати на запотівання вікон. Запотівання зовні чи зсередини погіршує видимість і робить керування небезпечним. Високий рівень вологості в повітрі при різниці температур, взимку – холодний зовні і теплий всередині салону, який осідає на склі конденсатом, не маючи можливості випаровуватись, кількість людей в салоні, які видихають тепле повітря, вологий одяг і мокрі лайнери (килимки), старі ущільнювальні гумки чи виїзд з теплового приміщення в холодне – все створює умови для запотівання. Головна причина – неправильне налаштування обдуву скла через проблеми внутрішньої вентиляції салону чи забитий рециркуляційний повітряний клапан (про рециркуляцію у наступному номері), несправність вентиляційних заслінок. Має значення і положення пічки обігріву, особливо коли з системи обігріву витікає охолоджувальна рідина під лайнери, тим самим збільшуючи вологість повітря в салоні. Автомобілісти не вживають алкогольних напоїв, але інколи спілкуються в авто з тими, хто це зробив, і саме повітря, яке видихають «веселі» пасажирів з етиловим спиртом, притягує до себе водяний пар, повітря стає більш концентрованим, щільним і осідає на вікнах. Зовні скло запотіває, коли температура в салоні вища і працює обігрів салону, ніж температура повітря на вулиці.

Один із способів запобігти запотівання в салоні – обробити скло антизапотівачем або змішати спирт і гліцерин 20:1 і обробити скло пульверизатором. Скло повинно бути сухим і знежиреним. Повторна обробка – за два тижні. Правильно використовуйте вентиляцію і опалювальну систему, прогрійте послідовно спочатку лобове скло, бокові і після них – заднє. Зробіть все можливе, щоб зникли причини, через які потіють вікна. Зручність водіння і безпека залежать лише від вас і вашого ставлення до автомобіля.

Нове меню у школах. Як просуюваються зміни?

В Україні триває реформа шкільного харчування.

З 1 вересня багато шкіл вже почали готувати за новим меню, а повний перехід на нові вимоги має відбутися у січні наступного року. На разі у навчальних закладах впроваджують нові санітарні норми, переоснащують харчоблоки, змінюють підхід до закупівель. Про успіхи і складнощі реформування дізнавались експерти Центру громадського моніторингу та контролю.

Поступовий перехід на нове меню

У жовтні Міністерство охорони здоров'я (МОЗ) опублікувало на своєму сайті технологічні карти для нового шкільного меню. У них є інформація про енергетичну цінність страв, наявні алергени, процеси приготування та температурні режими. Є окремі картки для безглютенових страв та інструкції, як таку їжу готувати. Над цими документами працювала команда шеф-кухаря Євгена Клопотенка, експерти МОЗ, дієтологи і технологи харчування.

Тепер будь-яка школа може взяти розроблене експертами меню або використовувати окремі рецепти з нього. Головне, щоб шкільна їдальня дотримувалася норм харчування. У стравах школярів повинна бути обмежена кількість солі, цукру, жирів. У раціоні має бути більше м'яса, молочних продуктів, фруктів, горіхів, ягід. Калорійність сніданку повинна складати не менше 25-30% від

добової потреби, а обіду – 30-45%.

Готові шкільні меню затверджує Держпродспоживслужба (ДПСС). За її даними, більшість шкіл України досить непогано справляються із переходом на нові стандарти. Станом на початок листопада, Держпродспоживслужба розглянула 17 550 шкільних меню і затвердила 14 208 з них. За словами фахівців служби, у регіональному розрізі тільки 20% від всіх поданих меню повертають на доопрацювання. На разі найбільший показник затверджених меню у Тернопільській, Івано-Франківській, Київській та Хмельницькій областях.

«Держпродспоживслужба повертає на доопрацювання незначну кількість меню, що надходять нам на затвердження. Помилки, звісно, припускаються, однак ми їх виявляємо й завдяки системній спільній роботі на результат нам вдається вирішити проблеми.

Це свідчить про те, що реформа шкільного харчування, ініційована першою леді України Оленою Зеленською, просувається у вірному напрямі», - зазначає голова ДПСС Владислава Магалецька.

У ДПСС зауважують, що серед найпоширеніших помилок, яких припускаються при складанні меню, – невиконання норм харчування, нерациональне співвідношення білків / жирів / вуглеводів, недостатня або завищена енергетична цінність страв, одноманітність страв та нерациональність їхнього чергування.

Виклики наступного року

Ініціаторка реформи перша леді Олена Зеленська каже, що деяким школам дуже непросто оновлювати систему харчування. У багатьох є проблеми не тільки з меню, а й з холодильниками, по-

судом, навіть проточною водою. Зробити ремонт або закупити нове обладнання є невідомим завданням для місцевих бюджетів.

«Але ми таким школам допомагаємо і будемо продовжувати допомагати оновлюватися, допомагати навчатися новому», - наголошує перша леді.

Так, у 2021 році на модернізацію харчоблоків у школах було виділено 240 млн грн, з яких 150 млн – з державного бюджету, 90 млн грн – із місцевих бюджетів. На ці гроші було модернізовано 1298 харчоблоків у навчальних закладах. Наступного року на реформу системи шкільного харчування планують виділити ще 1,5 млрд грн.

Експерти кажуть, що успіх реформи залежить не тільки від фінансування, а й дуже багатою людей із різних сфер: освітян, батьків, місцевих чиновників та бізнесу. Тому дуже важливо долучатись до контролю над змінами.

«Прослідкуйте у своїх школах, щоб обслуговуючий персонал, який готує їжу, відповідально ставився до санітарного законодавства. Держжава може вкласти багато коштів, побудувати технологічні харчові блоки із сучасним обладнанням, але якщо кухар не помие руки чи неналежно пройде медогляд, то це може призвести до подальшого епідеміологічного спалаху у школах», - наголошує Владислава Магалецька.

Уже з 1 січня 2022 року нові меню стануть обов'язковими для усіх шкіл країни. За порушення норм харчування школи будуть притягувати до відповідальності. Тож експерти радять не затягувати і впроваджувати зміни вже сьогодні.

На сторожі безпеки

Хабарі брали за безкоштовну державну реєстрацію – у Житомирі викрили двох посадовців

Викрито незаконні оборудки двох державних реєстраторів прокурорами спільно зі співробітниками Управління СБ України в області та Головного управління Нацполіції в області.

За процесуального керівництва Житомирської обласної прокуратури викрито двох посадовців Державної реєстраційної служби у вимаганні та одержанні неправомірної вигоди, за попередньою змовою групою осіб (ч. 4 ст. 368-4 КК України).

Установлено, що державні реєстратори, маючи доступ до електронної системи Держреєстру, користуючись наданими їм повноваженнями, пропонували підприємцям та приватним особам, які до них зверталися, скоротити термін внесення змін до офіційних документів за відповідну плату. Сума коливалася у середньому від 800 до 1500 грн за одну реєстраційну дію.

Незаконними оборудками посадовці займалися тривалий час, майже протягом півтора року.

У середу, 17 листопада, обох держреєстраторів затримано безпосередньо у робочому кабінеті, під час одержання неправомірної вигоди на суму 13,6 тис. грн, які вимагали та одержали за вчинення у скорочений термін реєстраційних дій до установчих документів юридичних осіб.

Нині тривають невідкладні слідчі (розшукові) дії щодо обставин скоєння злочину та можливої причетності до вчинення злочину інших аналогічних посадовців.

Вирішується питання щодо повідомлення особам про підозру, відсторонення від посад та обрання запобіжних заходів.

Примітка: відповідно до частини першої статті 62 Конституції України особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.

СЛУЖБА
БЕЗПЕКИ
УКРАЇНИ

Здорожчання проїзду, у Домі української культури будуть проводити весілля, очне навчання для школярів: що житомир'яни обговорювали у мережі Facebook за тиждень

Анна Сергієнко

Ріст цін на проїзд у громадському транспорті, у Житомирі з'явиться місце для проведення весільних церемоній, школярі вийшли на очне навчання – такі теми житомир'яни обговорювали найактивніше у мережі Facebook протягом минулого тижня.

У Житомирі зростає вартість проїзду у громадському транспорті

В управлінні транспорту і зв'язку Житомирської міської ради провели розрахунки щодо собівартості проїзду у громадському транспорті. На основі цих розрахунків було вирішено, на скільки зростуть ціни на проїзд у громадському транспорті.

Перший етап підвищення ціни на проїзд у громадському транспорті Житомира розпочнеться вже з 10 січня 2022.

В автобусах ціна для власника карти житомир'янина – 8 грн, транспортної картки – 8 грн, готівкою та безготівково – 10 грн. Пільгова вартість для пенсіонерів за віком та осіб з інвалідністю 3-ї групи: карта житомир'янина – 4 грн, готівкою та безготівково – 4 грн (з 10:00 до 16:00). Для учнів та школярів ціна буде 3 грн.

В електротранспорті: карта житомир'янина – 6 грн, транспортна картка – 6 грн, готівкою та безготівково – 8 грн. Пільгова вартість для пенсіонерів за віком та осіб з інвалідністю 3-ї групи: карта житомир'янина – безоплатно, готівкою та безготівково – 4 грн, для учнів та школярів – 3 грн.

Вдурте тариф піднімуть з 1 липня 2022 року. Вартість проїзду в електротранспорті також становитиме 10 грн.

Хоча ціну ще не підвищили, житомир'яни обурили такі плани.

«Почему на все цены растут, а зарплата нет? За что людям платят? Надо идти воровать? Громить богатые коттеджи, а их у нас много», – прокоментувала Валентина Безшура.

«За проезд в маршрутке 19 должны ещё людям доплачивать», – написала Helen Lenchick. «Это они уже быстро сообразили! А тран-

спорт будет соответствовать этим ценам? На Маликова 37 одни рухляды ездят, и то интервал ужасный – по 30–40 минут ждешь», – написала Лиля Тырсица.

«Хай би зарплату (пенсію) так добавляли кожні 3 дні, а то як не день, так щось дорожчає», – констатує Ирина Павлюк.

«А хтось буде перевіряти колись, чому автомобіль з рейсу з'їхав – і все. Особливо коли їдеш з роботи після 19:30. Якщо така ціна, то і потрібно нести відповідальність (за розклад, за чистоту)», – зазначила Надія Мальована.

«Це просто жах», – говорить Світлана Забродська.

«Какой по величине Киев, а какой Житомир. Житомир против Киева – село, а разница в зарплате? Наши равняются к Киеву», – написала Валентина Безшура.

У Домі української культури знову будуть проводити весільні церемонії

З 10 грудня у Домі української культури проводитимуть весільні церемонії з музичним супроводом, дизайнером та церемоніймейстером.

Як пояснюють у Домі української культури, є дві локації для проведення церемоній: з квітковою аркою на вулиці – влітку, та в розкішній залі – взимку:

«Ми поки проводимо лише церемонії шлюбу, реєстрація проходить в РАЦСі, а у нас тільки обряди і сама шлюбна церемонія. Тривалість залежить від побажання молодят. Зазвичай це від 20 хвилин до декількох годин. Приміщення для фото теж плануємо здавати в оренду. Влітку проводитимемо церемонії на внутрішньому дворі. Там ми прикрашаємо арку живими квітами, а взимку церемонія в розкішній залі. Також буде окрема кімната, де наречена може вдягатися для фото», – зазначають у Домі української культури.

З вартістю такої послуги поки не визначилися. Зараз маєток Філіпова працює над налагодженням співпраці з РАЦСом, аби в майбутньому проводити ще й реєстрацію шлюбу.

Житомир'яни потішила така новина, вони вважають, що проводити весільні церемонії в маєтку Філіпова – вдала ідея.

«Краса повертається», – говорить Алла Бричковская.

«Зачем вообще оттуда нужно было ЗАГС убирать?» – запитує Катерина Комарова.

«Дуже гарне рішення, його б ще реставрувати. Поруч можуть розміститися кафе та ресторани для святкування, вони можуть стати додатковими робочими місцями», – написала Юлія Грабовская (Іванцова).

«Давно пора», – говорить Галина Кисиль.

«Красиво. Так і має бути», – зазначає Тамара Войтенко.

У Житомирі з 22 листопада учні всіх шкіл вийшли на навчання у звичному режимі

З понеділка, 22 листопада, учні всіх загальноосвітніх закладів розпочали навчання у звичному режимі.

Про це 19 листопада сказала заступниця мера Марія Місюрова.

«Зараз на дистанційному навчанні залишаються учні 5-11 класів чотирьох закладів: школи № 12, 15, 28 та гімназія № 23. Але ми очікуємо, що з понеділка в усіх школах учні 5-11 класів вийдуть на навчання», – зазначила Місюрова.

Вона також повідомила, що відсторонені від роботи на період «червоної» зони 40 працівників загальноосвітніх закладів, які не мають щеплення проти COVID-19.

«Люди – це все штучно, не дивіться новини по ТВ, але в кожній людині є свій вибір», – прокоментував Сергей Ильченко.

«Слава Богу, давно пора!» – каже Ольга Плехотнюк.

«Яке там очне навчання. Вакциновані вчителі теж хворіють на ковід. 20 школа, захворіла вчителька, підтвердили ковід. Класи, в яких були її уроки, на дистанційному до 30 листопада. Все просто супер, особливо, коли це 11-й клас, а на носі – ЗНО».

Дай Бог, щоб швидко видужала. Звичайно вчителька вакцинована, інакше б до роботи не допустили б, у нас же геноцид. Он лежать вакциновані в лікарнях, на швидке одужання розраховують», – розповіла Катя Яровенко-Загоруй.

«Я против обучения во время карантина и думаю, что все думающие люди тоже», – наголосила Анастасия Васильева.

«Карантин може бути постійно, як дітям здобувати знання? Дистанційно? А як бути тим, хто здобуває професію? Як навчити медсестру робити уколи, крпельниці, як механікам вивчити машини, як взагалі можна навчити дітей професії через екран? Про це ви подумали?» – запитує Светлана Хоменко.

Той далекий, славний і трагічний Зимовий похід

Віктор Радчук

Так сталося (і це все ж таки має певну символіку), що 21 листопада 2021 року стало днем для відзначення двох вікопомних для сучасного українства історичних подій.

У цей день мільйони українців згадують про події восьмилітньої минувшини, які у пам'яті народу позначені словом «Євромайдан». Ця подія, яка глибоко сколихнула не лише Україну, але й суспільну увагу багатьох країн світу, ще й досі не стирається у пам'яті мільйонів людей.

А ось інша дата – сторіччя від подій у містечку (тепер вже селищі) Базар, що розташоване на території нашої області, збереглося у пам'яті значно меншої частини людей. Звісно, сто і вісім років – відстані непорівнювані, але ж якраз листопад 1921-го року має нагадувати нинішньому поколінню громадян України про основні сторінки тієї важкої, виснажливої, зв'язаної і жертвової боротьби найкращих синів і дочок українського народу за свою свободу, волю та незалежність. І якраз події, що сталися на окраїні селища Базар сто років тому, мають стати символом зв'язки, слави та любові до рідної землі, поваги і шани до власної держави, яку наші предки неодноразово намагалися створити і досконало будувати.

Щодо історичної конкретики подій осені 1921-го року, то вони достатньо непогано вивчені і вже давно (років із 30 – точно) увійшли до матеріалів шкільних підручників із історії. Три групи вояків та старшин армії УНР (Української Народної Республіки) у жовтні–листопаді 1921-го року перейшли радянсько-польський кордон для того, щоб розгорнути на той час вже затухаючу боротьбу українського селянства проти чужої (а насправді чужинсько-загарбницької) влади. Головна група (Волинська) під командуванням генерала-хорунжого Юрка Тютюнника перейшла кордон неподалік міста Олевська (за 28–30 км) і рушила селами колишнього Олевського, далі Ємільчинського і Коростенського районів у рейд, який пізніше назвали Листопадовим походом. Волинська група мала у своєму складі 902 вояків та старшин (офіцерів) і розраховувала поповнитися місцевими повстанцями. Із боями, у дуже важких метеорологічних умовах (мокий сніг, віхола і морози від 5 до 15-ти градусів) – все це було дуже серйозним випробуванням для вояків УНР, які були озброєні дуже слабо. І, менше із тим, упродовж двох тижнів, від 4 до 17 листопада 1921 року, Волинська група під керівництвом Юрка Тютюнника пройшла територією нинішньої Житомирщини та Київщини майже 250 кілометрів. Із безперервними боями, здійснюючи лише 4 нічні зупинки для відпочинку. Зрештою, більшовицька влада збирала для знищення Волинської групи майже 35 тисяч бійців Червоної армії: дивізія Григорія Котов-

ського, частини ЧОН (частини особого призначення), прикордонні загони та інші збройні формування. Зрештою, у бою біля села Малі Миньки (нині зона відселення внаслідок Чорнобильської катастрофи) Червона Армія оточила вояків армії УНР, знищивши у бою більше 550 бійців, а ще більше чотирьохсот бійців армії УНР було взято у полон. За кілька днів їх розстріляли на околиці Базару.

Вже у часи відновлення незалежності України, починаючи із осені 1990-го року, було встановлено місця поховання українських вояків, і щорічно тут проходять урочистості із вшанування пам'яті загиблих героїв. Цьогоріч, коли від часу базарського розстрілу минуло 100 років, очікувалося масштабне відзначення цієї події, яка, по суті, стала завершальним актом української національно-демократичної і визвольної

революції 1917–1921 років. Річ у тім, що так званий Листопадовий (інша назва – 2-й Зимовий) похід проводився силами не лише Волинської, але й Подільської, а також Південної (Бесарабської) групи армії УНР. Про них сьогодні пишуть і згадують менше, але якраз загони Подільської групи під командуванням підполковника Палія (після його поранення групою керував полковник Чорний) перейшли радянсько-польський кордон біля міста Гусятина (тепер на кордоні Хмельницької і Тернопільської областей) і рушили у напрямку містечка Полонного, далі на Житомир, Брусилів і Київ (неподалік Радомишля – Забілоччя – Леонівки Подільська і Волинська групи мали об'єднатися і разом йти на Київ) Сьогодні у низці історичних документів, на картах-схемах, що сто-

суються подій 2-го Зимового походу, є інформація про те, що загони Подільської групи мали рухатися через Новий Миропіль і село Врублівку. Саме тут їх очікували групи місцевих повстанців, які мали допомогти підрозділам армії УНР розширити масштаби повстання. Детальної інформації про контакти із місцевими повстанцями наразі не оприлюднено, хоча точно відомо, що у жовтні – листопаді 1921 року на території нинішнього Новоград-Волинського району діяла група Тихона Гопанчука (60 вершників і 100 піших вояків) і загін генерала армії УНР Василя Нельговського (240 кавалеристів). Усі ці сили мали підняти потужне селянське повстання на території Житомирщини, Київщини і частково – Поділля. Проте з огляду на кілька важливих обставин цього не сталося. Подільська група без особливих втрат (до 25 вояків) повернулася 6 грудня 1921 року до Польщі. Так само, як і залишки Волинської групи Юрка Тютюнника (на чолі із генералом-хорунжим), які змогли вирватися із оточення під Малими Миньками і також повернулися до Польщі. А під Базаром 361-го вояка, що потрапив у полон, було розстріляно за вироком суду Котовського – Гаркавого.

Тепер щороку (цього року – також) до Базару 21 листопада приїждять багато людей вшанувати пам'ять полеглих героїв. Минулої неділі тут була делегація Кабінету Міністрів України, очільники Житомирської ОДА та Житомирської обласної ради. Урочистості проходили за участі почесної варті полку Президента України та військового президентського оркестру. До Базару прибуло чимало військовиків від різних з'єднань Збройних сил України. Зокрема біля меморіалу Героям Базару виступав командир 28-ї окремої бригади імені лицарів Зимового походу полковник Гуляєв. Про події тих років і їхню значимість для теперішньої пам'яті українців говорив і директор Інституту національної пам'яті України Антон Дробович. Під час церемонії вшанування пам'яті розстріляних вояків армії УНР було запалено (поіменно) лампадку на честь кожного із 361-го загиблого.

Наостанок, мабуть, варто сказати і про таке. Звісно ж, події столітньої давнини для більшості – лише історія. Однак для нашої держави, для її громадян той рубіж має бути якомога зрозумілішим і сприйнятним. Адже в історії подій, наприклад, осені 1921-го року лише на території нашої області є дуже багато темних плям незвіданих подій та забутих імен, які слід відновити, віднайти, вивчити і пам'ятати. Адже деякі із тих проблем, які дошкуляли Україні сто років тому, актуальні й сьогодні. Ну а висновки щодо підсумків 2-го Зимового походу, так само, як і уроки Євромайдану восьмилітньої давнини, для нас однаково важливі.

На варті закону

• Канабіс зберігав на горіщі будинку – в Андрушівці правоохоронці викрили місцевого жителя, який збував наркотичну сировину.

Слідством встановлено, що 34-річний місцевий житель, раніше судимий за злочин проти власності, протягом тривалого часу, із січня 2021 року, систематично займався незаконним збутом наркотичного засобу – канабісу на території Житомирської області.

За місцем проживання особи проведено санкціонований обшук та виявлено на горіщі будинку і біля входу ємкості із наркотичною сировиною – канабісом, вагою понад 24 кг, інструмент для оброблення сировини, поліетиленові мішки, у яких зберігалася сировина, тощо.

• Житомирська обласна прокуратура в апеляційній інстанції довела незаконність набуття у приватну власність земельної ділянки лісового фонду площею майже 1 га, розташованої у с. Тригир'я Тетерівської сільської ради Житомирського району.

• У Брусилові, за процесуального керівництва Коростишівської окружної прокуратури викрито групу осіб, які займалися виготовленням з метою збуту та збутом психотропних речовин.

Злочинною діяльністю систематично, дотримуючись конспірації, з червня поточного року займалися двоє жителів Брусилова.

• Прокуратура реагує на незаконні вирубки лісу поблизу с. Омелянівка Коростенського району

У жовтні цього року поблизу с. Омелянівка на земельних ділянках здійснено незаконні порубки дерев. Зокрема, правоохоронці затримали вантажний автомобіль із спеціалізованим причепом, який перевозив 140 дубових колод загальним об'ємом майже 20 мЗ.

• Підроблені сертифікати про вакцинацію від COVID-19 продавав через поштову мережу – у Житомирі викрито місцевого жителя.

• Чергову нарколабораторію викрито у Житомирі.

49-річний житомирський з метою власного прибутку обладнав у гаражному приміщенні нарколабораторію, де тривалий час займався виготовленням психотропних речовин та наркотичних засобів, які збував наркозалежним жителям Житомира та області.

Несподіваний поворот у справі «Житомирського стрілка»

Руслан Мороз

Богунський районний суд Житомира 23 листопада 2021 року після тривалої перерви продовжив розгляд справи «житомирського стрілка» Анатолія Захаренка, якого звинувачують у вбивстві 7 людей 22 травня 2020 року.

Нагадаємо, що 21 травня 2020 року на хутір Краснянка з Києва приїхали вісім знайомих орендаря водойми. Серед них – колишні учасники ООС, військовослужбовці Нацгвардії і волонтери. Із Захаренком вони були в дружніх стосунках – спілкувалися більше десяти років. У ніч на 22 травня орендар водоймища розстріляв сімох з них, восьмому вдалося врятуватися.

Стрілянина сталася 22 травня 2020 року у селі Новоселиця Попільнянського району. Восьмеро киян, серед яких були військовослужбовці та ветерани АТО, приїхали на відпочинок. Після конфлікту з орендарем ставка Анатолієм Захаренком вижити вдалося лише одному.

Сам Анатолій Захаренко, якого звинувачують у вбивстві, заявляє, що мусив захищатися. Потерпілі наполягають на версії підступного вбивства.

Минулого разу судові засідання було перенесено внаслідок хвороби одного з суддів суддівської колегії. Але 26 листопада 2021 року закінчується строк запобіжного заходу, який було обрано раніше. Тому багато журналістів чекали на початок судового засідання, яке затримувалося майже на дві години.

У маленькому залі зібралося багато людей. Крім потерпілих, яким і самим місця було мало, у маленьку кімнату, яку чомусь називають залом судових засідань, втиснулися ще майже десять журналістів, стільки ж адвокатів, представників з прокурором та секретар суду з помічником. На додаток ще 6-7 охоронців суду. Здавалося, що самим суддям місця вже не знайдеться, але їм вдалося якось протиснутися повз натовп і зайняти крісла на кафедрі.

Несподіванки вже неодноразово траплялися під час розгляду цієї справи, але цього разу було особливо спекотно в сенсі виданої інформації. Склалося суб'єктивне враження, що судді чогось побоюються і не можуть прийняти рішення, тому постійно довго радяться і постійно дивляться на прокурора.

На початку засідання потерпілі заявили, що суд не може розпочатися, адже не з'явилися представники потерпілих. Зі свого боку підсудний заявив, що це тактика прокуратури – затягувати розгляд справи, щоб він внаслідок різкого погіршення стану здоров'я не дожив до вироку. Дійсно, Анатолій Захаренко вже заявляв через адвокатів про наявність в нього важкої хвороби, яка потребує термінової операції на серці. Минулого року суд виніс ухвалу про забезпечення медичної допомоги підсудному та поклав відповідальність за це на прокурора Валерія Сагадіна. Але минуло більше року, а медичну допомогу Захаренко так і не отримав.

Прокурор подав клопотання щодо продовження строку запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою. Але адвокат підсудного наголосив про те, що неможливо розглядати

справу внаслідок того, що стороні захисту не було надано можливість ознайомитися з матеріалами справи. Крім того, захист звинуватив суд в тому, що частину матеріалів взагалі намагаються приховати від адвокатів, що є вже порушенням законодавства. Також звернули увагу суду на нелюдські умови перебування підсудного під вартою, які перетворилися на суцільне катування.

Представник потерпілих заявив про необґрунтованість заперечення сторони захисту. Але після тривалої суперечки між сторонами процесу суд вирішив надати можливість ознайомитися з матеріалами справи та узгодити позицію адвокатів з думкою підсудного. Тож наступне засідання про продовження запобіжного заходу перенесено на 24 листопада. А саме судові засідання відбудеться 3 грудня 2021 року о 14:30.

Під час судового засідання відбулася незвичайна подія, адже ніколи раніше підсудний не спілкувався так безпосередньо з журналістами. Нам вдалося записати досить розгорнуте інтерв'ю з Анатолієм Захаренком, але за браком часу ми його пропонуємо читачам у наступному номері. Наголошуємо лише, що заява Анатолія Захаренка під час суду дійсно носить сенсаційний характер та змінює взагалі ставлення журналістів до цієї справи. Крім того, всі сторони знову заявили про певну фальсифікацію справи, подали клопотання щодо виклику судмедексперта внаслідок незрозумілих розбіжностей в експертних висновках.

Крім засідання, адвокат підсудного вчоргове наголосив про термінову необхідність стаціонарного лікування та проведення операції на серці у Захаренка в зв'язку з гострою формою серцево-судинної недостатності.

Повторюємо, що потерпілі зі свого боку заявляють про вимоги пожиттєвого терміну для Захаренка та відкидають будь-які сумніви в його невинності.

ПРОКУРАТУРА
УКРАЇНИ

Як не вигоріти на роботі та бути ефективним

Марія Кравчук

У кожного з нас був такий стан, коли немає настрою, нічого не хочеться робити і до всього байдуже – це можуть бути ознаки професійного вигорання.

Що таке професійне вигорання

Професійне вигорання – це синдром, який розвивається на фоні хронічного стресу і призводить до загального виснаження організму людини. Він включає в себе три складники: енергетичний – брак енергії, фізична перевтома, емоційний – апатія, зниження чутливості та емоційності, байдужість і екзистенціальний – втрата сенсу діяльності, життя. Це стан, коли зовсім нічого не хочеться, коли опускаються руки, коли результативність і якість роботи стрімко падає, а зацікавленість і мотивація в роботі зникають. Це стан, коли перебування з сім'єю не приносить задоволення, а рідні, друзі та оточуючі починають дратувати. Це стан, коли загострюються проблеми зі здоров'ям, а задоволення від життя та його якості падають.

На жаль, в Україні таке явище, як професійне вигорання, досить поширене. Вважається, що на це вплинули стан війни в країні, низький рівень соціально-економічного життя, відсутність доступу до ресурсів, що допомагають долати стрес, та карантин, який ввели у зв'язку із стрімким поширенням коронавірусної інфекції.

Результати досліджень показують, що найбільш чутливими до вигорання є молоді люди 19-25 років, які при зіткненні з реальною дійсністю, що не відповідає їхньому очікуванню, отримують емоційний шок, та люди старшого віку – 40-50 років. Досить часто можна спостерігати як у чоловіків, так і у жінок професійне вигорання у віці 30 років. Можливо, причиною є криза 30 років, яку психологи часто називають проблемою сенсу життя. Аналізуючи пройдений життєвий шлях, людина бачить, як при сформованому і зовні благополучному житті все-таки недосконалість її особистості. Відбувається переоцінка цінностей, і буває так, що кар'єрні досягнення в цьому віці втрачають сенс.

Окрім того, існують дані про зв'язок між рівнем освіти і вигоранням. Люди з більш високим

рівнем освіти висувають до себе завищені вимоги, вважають, що не можуть реалізувати свої можливості: людина обіймає не ту посаду, на яку вона могла б претендувати, або не ту, на яку вчилася.

Чому відпочинок так важливий

Ми згадуємо про відпочинок вже тоді, коли сили зникають. Першим подає сигнал тіло – наша спина болить, тягнуть плечі, ниють коліна. Але зазвичай це ігнорується: поболить та перестане. Ми ігноруємо сигнали, думаючи, що якщо докласти ще трохи зусиль, то вдасться доробити справу, щоб гуляти сміло.

У більшості людей закладена установка, що відпочинок – це не 10-15 хвилин протягом робочого дня, а вихідні чи повноцінна відпустка. Варіант відпочинку на 10, 15, 30 хвилин протягом дня ніхто навіть не розглядає.

У цієї логіки є мінус: коли ми втомлюємось, то працюємо повільніше, витрачаючи час на титанічні зусилля для концентрації. А шанси помилитися – збільшуються.

Перше, від чого люди відмовляються, економлячи на собі, – спорт, регулярне харчування, сон, соціальні зв'язки, розваги і час на себе. Усе, що відвертає час від результату, відкидається як баласт. Проте для досягнення бажаного потрібна енергія і її відновлення. Якщо людина відкинула усі джерела, що давали енергію, вона починає працювати на резервному двигуні. Коли він закінчується – починається вигорання.

Поради, як уникнути професійного вигорання

Якщо ви помітили в себе ці симптоми, варто скористатись кількома важливими порадами, які допоможуть відновити свої життєві сили:

- Те, як ми харчуємося, безпосередньо впливає на те, як ми відчуваємося. **Включайте у раціон овочі та фрукти, пийте достатньо води і менше вживайте алкоголю;**

- Подбайте про **фізичні навантаження**, адже вони виробляють у мозку гормони радості – ендорфіни. Це необов'язково мають бути серйозні навантаження. Можна прогулятися в парку, і це вже позитивно вплине на ваше самопочуття;

- **Говоріть про свої почуття.** Можливо, для тих, хто не звик цього робити, спочатку буде складно, але все ж варто це робити. Ми перестаємо почуватися самотніми, коли ділимося з кимось своїми думками.

- **Проводьте більше часу зі сім'єю і друзями.** Першими, хто може прийти на допомогу, – це сім'я і друзі, але також можна звернутись до колег або психолога. Дозвольте іншим подбати про вас і не соромтесь попросити про допомогу.

- Зміна обстановки або місця зможе переключити вас від негативних думок. **Влаштуйте невеличку мандрівку**, яку давно планували, але все відклали на потім. Зауважуйте усі приємні емоції, що у вас виникають у подорожі, і записуйте у нотатник, щоб не забувати про гарні моменти у житті.

- Складіть список справ, що раніше вас тишили. Концентрація на хобі допоможе покращити настрій. **Старайтесь займатись приємними справами частіше** і не пропускати жодної зручної можливості, навіть якщо спочатку вам зовсім не хочеться цього робити.

- **Будьте добрими до себе** – стиште свого внутрішнього критика і пробачте колишні невдачі. Водночас за принципом «малих кроків» працюйте над тим, що у вас не дуже добре виходить, і хваліть себе за успіхи, навіть найдрібніші.

- **Сфокусуйтеся на теперішньому моменті.** Спробуйте робити прості речі свідомо. Концентруйтеся на диханні, ходьбі, смаках, звуках, відчуттях. Це допоможе припинити пережовувати в голові негативні думки і знизить тривогу.

- **Вчасно лягайте спати.** Недостатня кількість сну негативно впливає на настрій. Вимикайте гаджети і не заходьте у соціальні мережі перед сном. Натомість використайте цей час на читання, дзвінок мамі або релаксуючу ванну. Не забувайте турбуватись про себе.

Ставте реальні цілі і не чекайте, що зміни відбудуться самі собою, – працюйте для себе. Пам'ятайте, що всі люди потребують підтримки, участі, співчуття та любові. Ви не самотні! Поруч завжди є люди, які зрозуміють і допоможуть. Не соромтесь звертатися за допомогою! У разі потреби звертайтеся до фахівців – отримаєте індивідуальну, конфіденційну консультативну допомогу і підтримку.

Правова допомога

Координаційний центр запрошує взяти участь у II Всеукраїнському форумі «Право&Свідомість: 30 років незалежності»

Координаційний центр з надання правової допомоги запрошує фахівців з правопросвітництва та представників ЗМІ взяти участь у II Всеукраїнському форумі «Право&Свідомість: 30 років незалежності».

• 10 грудня 2021 року, з 9:00 до 19:00.

• офлайн і онлайн.

Захід проходитиме у змішаному форматі: офлайн – на базі правових клубів «PRAVOKATOR» у Києві, Дніпрі, Львові, Одесі та Харкові та онлайн – за допомогою телемосту.

Мета форуму – узагальнення та обмін найкращими практиками правопросвітництва, а також визначення пріоритетів правопросвітницької діяльності системи безоплатної правової допомоги.

Тематика форуму

На базі кожного з п'яти правових клубів «PRAVOKATOR» проходитиме панельна дискусія, присвячена окремій темі:

- Київ – правопросвітництво у сфері земельних відносин та презентація результатів соціологічного дослідження щодо готовності землевласників та землекористувачів до впровадження земельної реформи.
- Харків – безбар'єрність – нова суспільна норма.

- Дніпро – захист прав та інтересів дітей.

- Львів – правопросвітництво щодо протидії домашньому та гендерно обумовленому насильству.

- Одеса – альтернативні способи врегулювання спорів.

Очікується, що у форумі візьмуть участь правозахисники, адвокати, фахівці системи БПД усієї країни, міжнародні партнери, представники громадських організацій та ЗМІ.

Напрацювання форуму будуть використані для визначення стратегічних пріоритетів правопросвітництва системи безоплатної правової допомоги з урахуванням сучасних реалій, підготовки рекомендацій до оновленої правопросвітницької стратегії, впровадження нових форм правопросвітництва, розроблення інструментарію правопросвітницької діяльності для громад тощо.

Реєстрація та умови участі

Для участі у форумі офлайн і онлайн потрібно зареєструватися: <https://bit.ly/3Ci1lZ7>.

- Реєстрація для охочих виступити на форумі (спікерів) триватиме до 26 листопада, 18:00.

- Для слухачів – до 5 грудня, 18:00.

Після реєстрації на участь офлайн на вказану пошту надійде лист-підтвердження.

БЕЗОПЛАТНА
ПРАВОВА
ДОПОМОГА

Село у стилі 90-х: рейдерство, підпали та кришування правоохоронців

Руслан Мороз

Майже за один тиждень на Житомирщині зафіксували спробу зібрати врожай на чужому полі та підпал сільгосподарської техніки. Повертаємося у 90-ті?

У лютому цього року голова обласної ради Володимир Федоренко взяв участь у координаційній нараді керівників правоохоронних органів, яка відбулась у Житомирській обласній прокуратурі під головуванням керівника відомства. На нараді обговорили стан запобігання і протидії злочинності, у тому числі її організованим формам. У заході взяли участь очільники силових структур області, частину яких на сьогодні вже позбавлено їхніх посад. Але проблему із зухвалим криміналом в області так і не вирішено.

Поки представники силових органів радяться між собою, яким чином їм боротися з корупцією, на полях біля села Торчин Старосілецької сільської громади, які навесні засівало фермерське господарство «Агро-Союз», 4 листопада 2021 року збирала врожай зовсім інша фірма.

Представники ФГ «Агро-Союз» викликали на поле слідчо-оперативну групу відділення № 2 поліції Житомирського району, якій було представлено всі документи щодо права на збір врожаю саме на цьому полі. Але тут сталося щось неймовірне: керівник фермерського господарства «Юлісоф» Леонід Гораєвський на запитання, на підставі якого закону він збирає чужий врожай, на відеореєстратор в присутності представників поліції заявив буквально наступне: «Рішенням Сергія Олександровича Синявського – знаєте такого?». І багатозначно подивився на присутніх, котрі були в певному шоці від почутого. На уточнюючі запитання журналіста щодо того, чи справді начальник відділу поліції має право встановлювати закони, Леонід Юлісович вважав за

краще промовчати, зрозумівши, що сказав зайве. На додаткове запитання, чому на комбайнах відсутні номери, Леонід Юлісович в присутності викликані на поле слідчо-оперативної групи поліції заявив, що журналіст, образно кажучи, набрид йому своїми ставтими відносинами. Подробиці цієї розмови бажаним краще подивитися на каналі «Новини від 20 хвилини» на ютубі. Варто додати, що так зухвало у присутності поліції, на жаль, журналістам відповідають дуже часто, відчуваючи підтримку органів влади.

На підставі наданих редакції документів ми можемо зробити тільки суб'єктивний висновок: цей конфлікт триває вже кілька років, але звернення до поліції не приносять жодного результату. Крім того, нам не вдалося встановити будь-яких слідів, які б свідчили про розслідування даного випадку. Адже, за словами присутніх, було зрозуміло, що виклики поліції були і раніше, а конфлікти відбуваються між сторонами регулярно.

Суто суб'єктивною та оцінювальною є думка присутнього під час згаданої події на полі журналіста, що на підставі наданих сторонами конфлікту документів відбулася підписка підписів з метою заволодіння отриманими в оренду земельними ділянками. Яким чином це сталося, зараз вже з'ясовують правоохоронні органи. Але справа в тому, що слідство може тривати роками, а врожай, на посів якого витрачено кілька мільйонів гривень, потрібно збирати зараз.

Дуже дивний вигляд має реакція правоохоронців на заяву керів-

ника фермерського господарства «Юлісоф» Леоніда Гораєвського про незрозумілі відносини з начальником Житомирського відділу поліції Сергієм Синявським.

До речі, свою посаду Сергій Синявський отримав у січні 2021 року, а його попередник Сергій Крошко, до якого у громадськості міста було дуже багато запитань і який працював на посаді очільника Житомирського відділу поліції з жовтня 2019 року, нині на офіційному сайті Національної поліції зазначений як заступник начальника ГУНП в Рівненській області – начальник кримінальної поліції. До цього Сергій Синявський, як і начальник ГУ Національної поліції в Житомирській області Юрій Олійник, проживав у Вінниці і працював начальником Вінницького відділу поліції ГУНП у Вінницькій області.

Повернемося до рейдерства. Можливо, хтось буде стверджувати, що це поодинокі випадки. Але у Житомирській області саме у цей час трапилася ще одна жаклива подія. У селі Бистрик Бердичівського району протягом року сталося три підпали, що спричинило збитків на загальну суму понад 3,5 млн гривень, – 5 грудня 2020 року, 13 липня 2021 року та в ніч на 11 листопада 2021 року. Все це свідчить про системність підпалів.

Так, за повідомленням громадської спілки «Всеукраїнська Аграрна Рада» (ВАР), на Житомирщині невідомі підпалили с/г техніку підприємства – учасника ВАР СФГ «Віктор». В ніч на 11 листопада працівник підприємства помітив, що горить вантажний автомобіль підприємства та встиг загасити пожежу.

Практично одразу керівник підприємства Сергій Вахнюк, якого встигли повідомити про інцидент, помітив іншу пожежу – горів комбайн, який перебував геть за іншою адресою. Як вдалось з'ясувати завдяки камерам спостереження, це був навмисний підпал. На місці події знайшли пляшку із залишками запальної рідини.

Нам вдалося отримати коментар від речниці Житомирського райвідділу поліції Марини Вітвіцької щодо розслідування цих випадків:

«4 листопада 2021 року до Житомирського райвідділу поліції надійшла заява щодо конфлікту під час збору врожаю біля с. Торчин. Зараз проводиться досудове розслідування в межах кримінального провадження.

Щодо випадку у Бердичівському районі з підпалом техніки, то кримінальне провадження також відкрите 11 листопада 2021 року та здійснюється Бердичівським райвідділом поліції ГУ Національної поліції в Житомирській області».

Коментар юриста СФГ «Віктор» Віктора Барановського:

«За фактом підпалу, що стався 11 листопада 2021 року, відкрито кримінальне провадження. Працівниками слідчого відділу Бердичівського ВП проводяться слідчі дії, які не коментуються в інтересах слідства. На жаль, слід констатувати факт, що стосовно минулих двох підпалів кримінальні провадження не відкривались, жодних дій щодо встановлення причетних осіб та притягнення винних до відповідальності не проводилося, незважаючи на подані до правоохоронних органів заяви та встановлені інспекторами ДСНС факти підпалів».

Вакцинація дітей проти COVID-19: що відомо?

Влітку більшість розвинутих країн світу рекомендувала щепити від коронавірусу дітей старше 12 років. А восени, зі зростанням кількості хворих, деякі країни вирішили щепити і дітей від 5 до 11 років.

В Україні також дозволили вакцинувати від COVID-19 дітей старше 12 років. Чи ефективна і безпечна вакцина для дітей? Відомі сьогодні факти зібрав Центр громадського моніторингу та контролю.

Навіщо вакцинувати дітей?

Щодня МОЗ фіксує понад тисячу випадків нових заражень серед дітей. Це понад 6% від добового приросту хворих. Як правило, діти переносять COVID-19 легше, ніж дорослі. Однак і серед них є тяжкі випадки і навіть смерті. Так, минулого року від двосторонньої пневмонії, яку спричинив коронавірус, помер другокласник на Івано-Франківщині. Цього року – 15-річний школяр на Чернігівщині. Ба більше, цієї осені від коронавірусних ускладнень померло кілька немовлят.

Точна статистика щодо дитячої смертності від COVID-19 в Україні невідома, але є дані щодо ситуації в США. За даними Центрів з контролю та профілактики захворювань в США (CDC), з початку пандемії там офіційно зареєстрували 1,9 млн випадків захворювання серед дітей 5-11 ро-

ків. При цьому було зафіксовано 8 300 госпіталізацій, 2 316 випадків синдрому мультисистемного запалення (MIS-C) та 94 смерті (1,7% від усіх смертей дітей цього віку).

У CDC переконані, що дітей необхідно щепити проти коронавірусу. Адже, по-перше, вони так само, як дорослі, підхоплюють вірус. По-друге, заражають інших. Зокрема людей, яким вакцинація протипоказана або які мають ризик тяжкого перебігу COVID-19. По-третє, діти також можуть хворіти у важкій формі і мати короткі або довготривалі ускладнення. І наостанок діти також можуть померти від коронавірусу.

Центри з контролю та профілактики захворювань в США дозволяють вакцинувати дітей проти коронавірусу уже з п'ятирічного віку. На разі інституція рекомендує лише одну вакцину – Comirnaty від Pfizer-BioNTech.

Чи ефективні та безпечні вакцини для дітей?

До того, як рекомендувати вакцинацію дітям, науковці провели клінічні дослідження, які довели ефективність і безпечність препарату Comirnaty. Вакцинація дітей, як і дорослих, проводиться з інтервалом у 21 день. Підлітки від 12 років отримують щеплення так само, як дорослі. Для вакцинації дітей 5-11 років рекомендована утричі менша доза – 0,1 мл.

За даними Центрів з контролю та профілактики захворювань в США, вакцина від Pfizer/BioNTech на 93% ефективна проти госпіталізації підлітків віком 12-18 років. І на 90,7% – для групи 5-11 років.

Нині вакцину Comirnaty від Pfizer-BioNTech використовують для щеплення дітей від 12 років у США, Канаді, Австралії, Японії, Великій Британії, країнах ЄС тощо. Приміром, у Німеччині станом на вересень одну дозу

вакцини отримали 34% дітей 12-17 років.

«Ми вже щепили багато підлітків у віці від 12 років. І ми наполегливо рекомендуємо проводити вакцинацію дітей у віці від 12 років. Головне, звичайно, щоб на це була згода дитини і батьків», – розповів в інтерв'ю DW офіційний представник Союзу педіатрів Німеччини Герман Йозеф Каль.

У Європі для щеплення підлітків також використовують вакцину Spikevax від компанії Moderna. Цей препарат теж пройшов успішні клінічні випробування на дітях.

Вакцинація дітей в Україні

У липні Міністерство охорони здоров'я дозволило щепити проти COVID-19 дітей 12-17 років, які належать до групи ризику тяжкого перебігу хвороби. А наприкінці жовтня МОЗ рекомендував вакцинацію проти коронавірусу і решті підлітків.

«В Україні нині достатньо вакцини від COVID-19, щоб захистити людей із груп ризику. За прикладом провідних країн світу ми відкрили можливість щепитися від цієї хвороби для всіх підлітків віком 12-17 років. При цьому пріоритетними групами для вакцинації від COVID-19 залишаються літні люди, дорослі із супутніми хворобами, медичні працівники та освітяни», – заявив головний санітарний лікар України Ігор Кузін.

Національна технічна група експертів з питань імунізацій (НТГЕІ) рекомендує щепити підлітків препаратом Comirnaty від Pfizer-BioNTech. Схема вакцинації така ж, як для дорослих: дві дози по 0,3 мл з інтервалом у 21-28 діб. Однак попередньо діти

повинні бути вакциновані від інших хвороб, відповідно до Національного календаря щеплень (форма 063/о).

«Ми наголошуємо на важливості вакцинації дітей і проти інфекційних хвороб, які входять до календаря щеплень. Перевірте свій календар щеплень, і перш ніж іти на вакцинацію проти COVID-19, провакцинуйте свою дитину від інших інфекційних хвороб», – зауважив очільник Національної технічної групи експертів з питань імунізацій Федір Лапій.

Медики рекомендують вакцинуватися проти COVID-19 через 14 днів після щеплення від інших інфекційних хвороб. Винятками є екстрена вакцинація та щеплення проти грипу. Вакцинують дітей лише за згодою батьків та за їхньої присутності.

Щоб щепити дитину проти COVID-19, батьки повинні звернутися до педіатра чи сімейного лікаря, з яким укладена декларація. Лікар після огляду має виписати направлення на вакцинацію.

Протипоказанням до щеплення є серйозна алергічна реакція на один із компонентів вакцини. Також експерти не рекомендують вакцинуватися дітям, які перенесли міокардит чи перикардит. А дітям, які мали мультисистемний запальний синдром, краще вакцинацію відкласти.

У МОЗ наголошують, що на разі щеплення підлітків не є пріоритетом. Перевага надається групам ризику – літнім людям та тим, хто має хронічні захворювання.

Тромбоз як ускладнення COVID-19

Серед ускладнень коронавірусної хвороби COVID-19 дослідження все частіше називають тромбоз.

Ознаки, симптоми та фактори ризику

Для початку варто розібратись, про що йдеться. Тромбоз – це стан, за якого у людини утворюються згустки крові в судинах, тобто тромби. Залежно від місця їх утворення, тромбоз може бути – венозний чи артеріальний.

Найчастіше тромби утворюються у глибокій вені ноги та можуть пересуватись по кровоносним судинам й потрапляти у легені (тромбоемболія легеневої артерії – ТЕЛА). Тромбоз глибоких вен та ТЕЛА потенційно можуть призвести до смерті.

До ознак і симптомів тромбозу належать: біль і/або чутливість у литці або стегні, набряк ноги, стопи або щиколотки, почервоніння і/або помітна зміна кольору тіла.

Задишка, часте дихання, біль у грудях, швидкий пульс, запаморочення і/або втрата свідомості можуть бути ознаками та симптомами тромбоемболії легеневої артерії.

До факторів ризику утворення тромбів відносять куріння, вживання протизаплідних пігулок, варикозне розширення вен, малорухливий спосіб життя, ожиріння, вагітність, вживання алкоголю тощо. Крім того, до факторів утворення тромбів відноситься тривале перебування на лікарняному ліжку, хірургічні операції, онкологічні захворювання, випадки тромбозів у родині.

Зв'язок із COVID-19

Наразі все частіше з'являються наукові підтвердження про порушення функції згортання крові, яка призводить до утво-

рення тромбів, у хворих на COVID-19. Окремі дослідження стверджують, що тромбоемболія легеневої артерії наявна у більше половини померлих внаслідок COVID-19.

Ще одне дослідження, яке провели у Франції та Нідерландах, свідчить, що близько 20-30% пацієнтів, які важко перенесли коронавірусну хворобу, мають тромботичні ускладнення.

Механізми утворення тромбів у хворих на COVID-19 все ще вивчаються, оскільки різні тромби формуються різними шляхами. Це може бути своєрідна захисна реакція організму на COVID-19. Інша гіпотеза полягає в тому, що SARS-CoV-2 атакує ендотеліальні клітини (клітини, що вистилають судини), які відповідають за протидію утворенню тромбів.

Попри те, що питання утворення тромбів у хворих на COVID-19 досі вивчається, методи його лікування та профілактики є доказовими та відомі лікарям.

У будь-якому разі, тромбоз у хворих на COVID-19 – доволі поширене явище, яке може мати незворотні наслідки для життя людини.

Вакцинація та тромбоз

Вакцинація проти COVID-19 мінімізує ризик тяжкого перебігу коронавірусної хвороби та смерті.

Водночас у ЗМІ можна зустріти як багато фейків, так і справжніх повідомлень про зв'язок вакцинації та тромбозу.

Наразі відомо, що щеплення вакциною AstraZeneca в надзвичайно рідкісних випадках можуть бути пов'язані з розвитком тромбозу. Наразі мова йде про можливий зв'язок! А не про доведений. Йдеться про одну людину із 50 тисяч у віці до 50 років, тобто вірогідність складає 0,002%, та про одну людину на 100 тисяч віком від 50 років – вірогідність 0,001%.

У той самий час частота утворення тромбів, як за важкого, так і за легкого перебігу COVID-19, значно вища, ніж через вакцинацію.

Саме тому ризик тромбозу внаслідок перенесеної хвороби є в рази вищим та не є співмірним із можливим ризиком розвитку тромбозу від вакцинації, яка, між іншим, надійно захищає людину від цього та інших негативних наслідків коронавірусної хвороби.

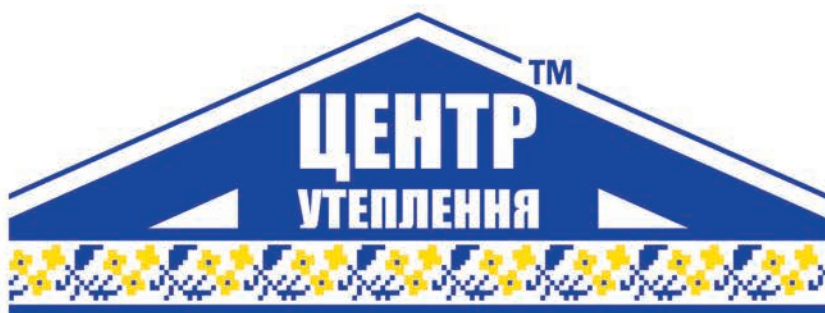
Міністерство охорони здоров'я

20
ХВИЛИН
zt.20minut.ua
☎ 418-198

НАРОДНИЙ **БРЕНД** 2021

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПАРТНЕР

м.Житомир, вул.Вітрука, 3 ■ вул.Вокзальна, 23а

МЕГАПАРТНЕР

м.Житомир, вул.Гагаріна, 13/69

ЕКСКЛЮЗИВНІ ПАРТНЕРИ

SUNDISTORE

dress & shine

океан
КОРПОРАЦІЯ

ОФІЦІЙНІ ПАРТНЕРИ

КОМТех
ПОЛІССЯ

Чистий Дім Житомир
ХІМЧИСТКА

ЗАХОДЬ НА САЙТ
та обери найкращих
top20.ua/zh/brand

ЧИТАЧІ ОБИРАЮТЬ НАЙКРАЩИХ

ОРГАНІЗАТОР:

Media Resource
РЕКЛАМНА КОМПАНІЯ

Учасники конкурсу НАРОДНИЙ БРЕНД 2021

Автобазар: Автобазар CAR MARKET
Агенція з організації свят: Jam Studio, SAPPHIRE
Агенція нерухомості: Максимус, Мегаполіс, Сіті, Надійний світ, Діона
Аптека: Санітас, Скарбниця здоров'я
Банк: ПриватБанк, Ощадбанк
Барбершоп: Old Time, КОД
Бар, паб: Паб Чеширський кіт, Hookah Loft Bar, BeerEza
Будівельні послуги: Котрек, РеалБуд
Вода: Nova Voda, Причиста, Дідове джерело
Вікна (виготовлення, встановлення): Океан, Terassa Group, VEKA Group, Polissya Group
Двері, ворота (виготовлення, встановлення): Океан, Straj, Обері, Verona Stone
Дизайн студія: DD Studio, WinDesign, Інтердизайн
Дитячі центри: timmi, Googliki, Вподобайка, smartum
Забудовник: ЖК «Мистецькі Ворота», Преміум Парк, Заміський комплекс «Premium Space»
Кав'ярня: Ixtic, Green Bee Coffee, Caffeggio
Кадрова агенція: Goodwill, Робота за кордоном від Олександра Денисюка
Кафе: Caramell, Авеню 57
Кондитерські вироби: Мінчанка, ЖЛ
Кондиціонери та системи вентиляції: Житлово-комунікаційний Альянс, Комтех Полісся
Курси іноземних мов: Еліт Голд, Глобал Лінго Груп, Ginger
Магазин автозапчастин: АКБ центр, ТОВ «МАЗ.І.К.», Stop Transit
Магазин будівельних матеріалів: Центр Утеплення, Олді, Котрек
Магазин електроінструментів: Мікс-Інструмент
Магазин електроніки та побутової техніки: Техносклад, Техносвіт
Магазин квітів та декору: Люба флора, Flora VIP Lux, Green Flora
Магазин меблів: Меблі склад №1, ЛУЧ, ROLF, Інтердизайн
Магазин одягу: Letout, Sundistore
Магазин опалення: Центр Утеплення, Немо, Нона Інжиніринг, Центр опалення Ефект
Магазин освітлювальних приладів: Вольт
Магазин пива: Бірвілль
Магазин садової техніки: Добрий господар, Інструментал
Магазин сантехніки та кераміки: Дім Кераміки, Немо, СанТехБуд
Магазин утеплення будинків: Центр Утеплення, Котрек
Медичний центр: Дитячий лікар, Євро-Медстар, Оксфорд Медікал, Медібор, Приватна медична практика Руслани Вовк, Матерна
Металоконструкції та ковані вироби: Разан, Коваль Полісся
Напій слабоалкогольний (пиво): Чернігівське
Натяжні стелі: Потолочник, Костриця, Professional
Охорона та безпека: BSI-GROUP, Управління поліції охорони в Житомирській області
Продуктовий магазин біля дому: П'ятачок, Власна ферма, Імперія м'яса, Рукавичка, Манго
Ресторан: Золоте руно
Салон краси: Перукарня на Вільській, АЮ Фешн, Busy Women, Viva, Студія краси Шефель Ольги
СТО: Гараж, Каприз, Автолідер, Stop Transit, Форсаж TIP-сервіс
Стоматологічна клініка: Oksident, студія Посмішки, Клініка сучасної стоматології Анни Колотило
Таксі: Еко таксі
Танцювальна студія, клуб: Dance life, La danza
Туристична агенція: All inkluziv, Ananas Travel, Тури по Україні, Ар тур, Креветка Тур
Хімчистка: Чистий дім Житомир, AService

ПАРТНЕРИ

Найкращі книги часів незалежності України: 10–12 місця рейтингу

Марія Кравчук

Всеукраїнська інформаційно-просвітницька акція до 30-річчя незалежності України обрала 30 знакових книжок нашої незалежності. Голосування проходило з 15 вересня до 15 жовтня.

27 жовтня було оголошено список з тридцяти найкращих книг часів незалежності України за версією самих українців.

Журналісти газети «20 хвилин» вирішили розповісти про 3 книги щовипуску, щоб ознайомити житомирян з усім списком. Раніше ми вже розповіли про перші дев'ять книг, у цьому випуску ознайомимо вас із книгами, що посіли 10-е, 11-е та 12-е місця в списку.

На 11-му місці у рейтингу найкращих книг часів незалежності України розмістилась книга Богдана Логвиненка «Україна: Країна зсередини», «Видавництво Старого Лева». Дванадцять місця займає «Антологія української поезії XX століття. Від Тичини до Жадана», збірка. Видавництво «А-ба-ба-гала-ма-га», 2017 рік. На тринадцятій сходинці «Польові дослідження з українського сексу» Оксани Забужко. Видавництво «Злагода», 1996 рік.

«Україна: Країна зсередини»

«Ukrainer. Країна зсередини» – книга за мотивами першого кола масштабної експедиції Україною, яка тривала з літа 2016-го до зими

2018-го року й охопила всі історичні регіони – від Слобожанщини до Поділля, від Волині до Таврії. У книзі зібрано найяскравіші моменти з мандрівок унікальними куточками країни: історії людей та місць, що надихають, зворушують і дивують, а також вражаючі фото, які показують Україну справжньою, несподіваною, цікавою та автентичною.

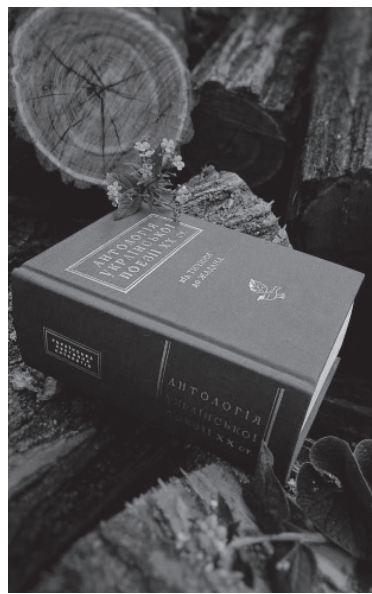
Ця книга більше альбом з яскравими фотографіями з подорожей і цікавими історіями про все, що траплялось в дорозі, дивовижних людей, яких пощастило зустріти, та про місця, які вражають.

Сторінки книги оснащені QR-кодами, їх можна зісканувати та дізнатись про подорож докладніше. Вас зацікавить ця яскрава паперова книжка, якщо ви любляєте подорожі, цікавитесь туристичними та культурними принадами України або шукаєте гарний подарунок для друзів за кордоном.

Ціна книги – 450 грн.

Збірка української поезії

До антології увійшли знакові поезії найпомітніших українських поетів XX століття, народжених до 1950 року, – від Тичини до Лишеги та Кичинського.

XX століття було часом для найяскравіших і сміливіших способів самовираження у творчості. Це був час для експериментів з формою та змістом, а історична революція відображалася у текстах письменників та поетів.

«Антологія української поезії» – це найкомпактніша за формою і одна з найповніших за текстами збірка. У книзі 2016 сторінок.

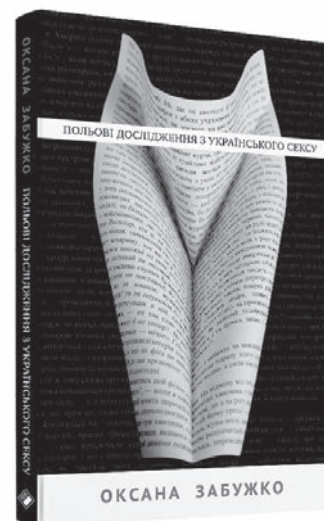
Українці називають цю книгу поетичною біблією, яка покликана закохати молодого читача в українську поезію. Можливо, також знайдуться талановиті імена, з якими тільки доведеться познайомитися та полюбити.

«Антологія української поезії XX століття. Від Тичини до Жадана» заслуговує на позитивні відгуки читачів – як шанувальників цього напрямку, так і тих, хто тільки починає з ним знайомитися.

Ціна збірки стартує від 270 грн.

Сексуальна одісея

Сексуальна одісея художника й поетеси, розгортаючись в Україні й Америці кінця XX століття, обертається правдивою середньовічною містерією, у якій героїня проходить крізь невідомі української історії, щоб зустрітися віч-на-віч із Дияволом... 13-те видання славетного роману Оксани Забужко, за визначенням Los Angeles Times, чистої й чесної спроби осмислити нове життя в нововизволеній країні, містить додаткові матеріали, які допоможуть читачеві краще оцінити місце й роль цієї книжки в культурних процесах минулого двадцятиліття.

Думаю, що «Польові дослідження...» – це сповідь і водночас бунт роздратованої жінки, громадянки країни, приреченої на вічне терпіння знущань, на позицію жертви. І це терпіння прокує злам свідомості, переоцінку цінностей.

Цікаві факти:

- Твір було перекладено 15 мовами, зокрема угорською, чеською, російською, польською, англійською, болгарською, німецькою, шведською, італійською, румунською та голландською.
- Книжка перевидавалася 10 разів в Україні, стала першим українським бестселером.
- Роман двічі був інсценований – у Варшаві та у Києві.

Ціна за книгу стартує від 56 грн.

У Житомирі під час будівельних робіт у центрі міста знайшли історичні артефакти

Марія Кравчук

22 листопада під час проведення будівельних робіт на вулиці Перемоги, 10 будівельники знайшли деякі артефакти часів Другої світової війни.

Про це редакції «20 хвилин» повідомили читачі. Як розповідає один зі свідків, який був присутній під час робіт, 20 листопада працівники, копаючи траншею біля фундаменту будинку по вул. Грушев-

ського, 10, знайшли старий пістолет часів Другої світової війни, посуд, на якому з тильного боку була намальована свастика. Також було знайдено в гарному стані посуд із символікою Червоної армії, медичні місткості та інші артефакти.

Як вчинити у разі, якщо знайшли історичні артефакти, ми запитали у директора КЗ «Житомирський краєзнавчий музей» Романа Насонова.

«Інформація про знахідки до нас не надходила. Насамперед якщо людина, проводячи будь-які земельні роботи, розкопала історичний артефакт, будь-які будівельні роботи припиняються, та на місце викликаються представники органу охорони культурної спадщини, у цьому разі – з

міської ради. Якщо з міської ради немає, то варто звернутися до обласного департаменту охорони культури. Вони зі свого боку направляють фахівців, які роблять акт обстеження, фіксують знахідки та звертаються до археологів. На території нашого міста працює Житомирська археологічна експедиція ІА НАН України, яку очолює Андрій Петраускас, і вже вони проводять подальші дослідження та роботи», – сказав Роман Насонов.

Директор краєзнавчого музею уточнив, що у такій ситуації, яка склалась на вул. Грушевського, 10, варто було одразу припинити будівельні роботи, адже не виключено, що робітники могли виявити і вибуховий предмет часів Другої світової.

Реконструкція фонтану «Космонавт»: як планувалось і що вийшло

Анна Сергієнко

Житомир активно розбудовується, реконструюється та оновлюється. За останні декілька років місто помітно змінилось.

Проте не всі об'єкти були зроблені в точності до проектних намірів. Журналісти «20 хвилин» вирішили проаналізувати реконструкцію скверу на майдані Польовому та фонтану поблизу і знайти відмінності у проекті та тому, що вийшло.

Масштабна реконструкція перетворилась на банальне перекладання плити та упорядкування території.

Без нового дитячого майданчика

На ескізних намірах були заплановані дитячий та ігровий, а також інклюзивний майданчики. Грошей вистачило з цього на – нічого. Саме так, майданчик ніхто не побудував, чиновники лише пообіцяли привести до ладу старий.

Без планет

На ескізі видно, що у центрі кожного кола мали бути кулі у вигляді планет.

«Автори цього концепту вважають, що варто продовжувати космічну тему. Майданчики відпочинку символізують 7 планет Сонячної системи. У центрі – фонтан «Космонавт», який символізує Сонце», – зазначав на своїй сторінці у фейсбуку Сергій Сухомлин.

Уже минуло більше року після того, як реконструкцію провели, а довгоочікувані планети у сквері так і не з'явилися і, ймовірно, не з'являться.

«Що стосується сфер, то зараз ми спілкуємось зі спонсорами. Вже є один-два спонсори, які погодились за власні кошти встановити ці планети за умови, що там буде розміщено логотип цієї компанії. Зараз ми ведемо з ними переговори. До кінця ми ще ні з ким не домовились, але цей процес

зараз є», – коментував ситуацію Олександр Черняхович.

Без дерев

Планувалось, що сквер буде максимально озеленений, це ми й бачимо у проекті. Фактично вийшло все не так.

«Буде багато злакових трав, багато дерев, різноманітних кленів, щоб сквер мав яскравий вигляд. Ми будемо садити дерева не зовсім маленькими, ми в проекті це все передбачили», – запевнювала

Ольга Бронштейн, яка на той час ще не була головною архітекторкою міста, а лише директоркою ТОВ «Архітектура Плюс Дизайн».

Квіти або дерева помічені у випадкових точках. Не ясно, чи то посадили, чи вони і раніше росли.

Єдине, що зробили за раніше оприлюдненим проектом реконструкції, – то це фонтан, який і справді відремонтували.

У наступних публікаціях ми продовжимо аналіз оновлених об'єктів у нашому місті.

Безпечний онлайн-шопінг у чорну п'ятницю: поради YouControl

За даними Financesonline лише у США дохід від минулорічної чорної п'ятниці склав більше 188 млрд дол. Середньостатистичний американець в цей день витрачає близько 485 дол. В Україні цей показник коливається в межах 120 дол. і зберігає тенденцію росту. Як стверджує Black Friday Global, порівняно зі звичайною п'ятницею зростання продажів становить понад 1300%.

Цьогоріч чорна п'ятниця проходить в тіні локдауну. Незважаючи на вакцинацію, МОЗ рекомендує уникати великого скупчення людей. Тому незмінною альтернативою залишається онлайн-шопінг. Проте

у гонитві за вигідними пропозиціями не варто забувати про ризики шахрайства. Завчасна перевірка інтернет-магазинів вбереже від недобросовісних продавців, а ще – значно зекономить дорожочинні час та нерви. Експерти аналітичного сервісу YouControl підготували низку порад щодо здійснення безпечного онлайн-шопінгу.

Шахраї дуже люблять моменти, коли люди поспішають і метушаться. Адже це ознака того, що в них немає часу не те, що на ретельну перевірку, але й на звичайну обачність. Ажіотаж навколо окремих товарів чи послуг через шалені знижки сприяє тому, що покупці діють швидко, імпульсивно та нерозважливо. Тому найперше і найголовніше правило – не довіряти, а перевіряти.

Як чекнути онлайн-магазин?

Доволі часто інтернет-магазини працюють у так званій сірій зоні вітчизняного правового поля. Саме тому першочергово потрібно з'ясувати офіційну назву та код ЄДРПОУ (ідентифікаційний код) юридичної особи або фізичної особи-підприємця, на сайті якого плануєте шопитися. Це можна зробити або в контактних даних інтернет-магазину, або в гуглі, якщо реєстраційні документи на сайті відсутні. Обов'язково загляньте у розділ «Умови повернення товару», там можуть бути контактні дані саме юридичної особи. Якщо такого розділу немає на сайті, варто насторожитися.

Отримавши вихідні дані, першочергово варто перевірити:

- **юридичний статус** (чи не перебуває в процесі припинення), чи не має проблем з податковою та вид діяльності;
- **як давно працює** інтернет-магазин – чи не створили його виключно під чорну п'ятницю;
- **судову історію** та наявність виконавчих проваджень. Ця інформація дасть розуміння, наскільки добросовісно продавець виконує свої обов'язки та як врегульовує конфліктні ситуації.

Якщо ж продавець – ФОП, потрібно перевірити його і як підприємця за тими ж критеріями. Якщо покупка дорога, незайвим буде перевірити і фізичну особу – представника, директора або того ж ФОП. Іноді про людину можна знайти багато цікавого: судові справи, борги і навіть дані, що вона перебуває в розшуку.

До речі, дії з перевірки можна здійснити безплатно в YouControl за допомогою модулів «Експрес-аналіз» та «Аналіз ринків».

Класичний сценарій шахрайства

Людина вирішила купити смартфон. Знайшла найдешевшу пропозицію в одному з інтернет-магазинів. Продавець висуває вимогу попередньої оплати на картку, після

чого обіцяє надіслати смартфон поштою. Покупець проводить оплату, йому надходить повідомлення про те, що замовлення відправлено. Після двох тижнів очікування і запевнень, що «ось-ось все прийде», покупець помічає, що за номером телефону продавця ніхто не відповідає або він стає невідомим. А інтернет-магазин раптово припиняє своє існування.

Керівник відділу навчання та розвитку YouControl Михайло Кольцов:

«Чорна п'ятниця – нагода придбати те, що давно хотіли, зі знижкою. Проте слід бути обачними, щоб не натрапити на шахраїв. Аби звести ризики онлайн-шопінгу до мінімуму, завчасно складіть перелік товарів/послуг та оберіть магазини, в яких плануєте їх придбати. І, звісно, зробіть попередню перевірку продавців за допомогою відкритих даних. Пам'ятайте: купуючи товар у невідомої фізичної чи юридичної особи, ви ризикуєте, тому варто підстрахуватись. Найпростіший спосіб – використовувати постоплату і тільки тоді, коли ви оглянули товар і впевнені в його якості. Намагайтесь не використовувати передоплату, особливо коли кошти перераховуються на звичайну (а не ФОПівську) картку продавця і ви не маєте можливості перевірити ПІБ отримувача. Якщо магазин працює офіційно, у нього має бути банківський рахунок ФОП або юрособи. Будьте обачними і насолоджуйтесь покупками».

Джерело: YouControl

Житомирські міські легенди та перекази про містичне. Що саме їли наші пращури: старовинні страви стародавнього Житомира

Руслан Мороз, Ігор Гарбуза

Житомир має власну антологію міфів та казок, але більшу частину цієї спадщини ми майже взагалі не знаємо.

Цього разу ми вирішили розповісти про те, що їли в давнину наші пращури. Взагалі тема старовинних страв дуже цікава, адже більшість того, що ми ставимо на свій стіл щодня, ще кілька століть тому на Житомирщині було невідомою. Ми не говоримо про суші, які взагалі з'явилися тільки пару десятків років тому, ми розповідатимемо про дійсно українські страви, які готувалися протягом багатьох століть на Житомирщині.

Чого було і не було у стародавньому Житомирі

Кажемо одразу і на цьому наголошуємо, що йогуртів тоді не було, а вживали у період Київської Русі багато збродених напоїв: квас, мед, збитень. Але зараз ми розповідаємо про те, що їли у стародавньому Житомирі. Тема їжі часто згадується у літературі. Так, в «Енеїді» Івана Котляревського читаємо:

*«Тут їли розній потрави,
І все з полив'яних мисок,
І самі гарній приправи
З нових кленових тарілок:
Свинячу голову до хрину
І локишину на переміну,
Потім з підлевою індик;
На закуску куліш і кашу,
Лемішку, зубці, пугрю, квашу
І з маком медовий шулик.
І кубками пили слив'янку,
Мед, пиво, брагу, сирівець,
Горілку просту і калганку,
Куриць для духу яловець».*

Житомирські страви

Позаяк їжу треба готувати систематично і цей процес нерозривно пов'язаний із сімейним побутом, то й досі народна кулінарія є одним із найстійкіших компонентів культури з притаманними для нього регіональними рисами. Нас цікавлять страви Житомирщини, тому ми почнемо з глибокої давнини.

Вчені вважають, що на території сучасної Житомирщини люди живуть понад 40 тисяч років, а ще раніше, десь 100 тисяч років тому, жили неандертальці (ми вважаємо що це була майже сучасна людина). Якщо завітати до Житомирського краєзнавчого музею, то можна дізнатись, що у сиву старовину в наших краях клімат був приморський (напевно, гарне курортне містечко було). Потім настав льодовиковий період. Частина Житомирщини пішла під лід, а частина вкрилася озерами та болотами. Тут на просторах лука паслися стада бізонів, диких коней, шерстистих носорогів, мамонти, величні вівцебики та зубри, стародавні слони, сайгаки, північні олені

Український борщ

та інші смачні тварюки. Їхнє сонне життя порушували тільки зграї диких хижаків та полювання первісних людей. Первісні люди взагалі, як правило, влаштовували свої місця проживання на високому правому березі річки і з нього уважно спостерігали за стадами тварин, що мирно паслися на пологому протилежному лівому березі. Жартуючи, можна уявити, що коли в утробі стародавньої людини бурчало, а в голові мимоволі спливали смачні страви, вона хапалася за спис із кам'яним наконечником і бігла до стада з криками: «Стій, я жерти хочу!». А дружина мисливця з висоти лівого берега уважно спостерігала за полюванням і гортала в умі кухарську книгу, роздумуючи, яку страву вона приготує: печеню з оленятка, жирний суп з мамонта, а якщо чоловік здобуде бізона, то напевно, засмажу чудові реберця. І ось плоди полювання біля її ніг, вона люто точить кам'яний ніж і обіцяє чоловікові чудову вечерю.

Повертаючись до серйозної розмови, ми не знаємо, які вони готували страви. Історики кажуть, що, можливо, сучасні страви зародилися ще в ті дивовижні часи. З книги житомирського археолога Олександра Тарабукіна відомо, що м'ясні страви доповнювалися рибною юшкою та кашами з ячменю, гороху, пшениці, вікі (горобиний горох). Люди збирали ягоди, гриби, дикий мед, горіхи та багато іншої смакоти. Життя було хорошим, і, як виявляється, племена, що жили на території сучасної Житомирщини, не прагнули до прогресу і не хотіли переходити від зби-

рального способу життя та полювання до відтворюваних форм господарювання (хліборобства та скотарства). Їм і так добре було і прекрасно. Велика загадка, яким було співвідношення м'яса та рослинної їжі у раціоні стародавнього жителя. Раніше вважали, що більше налягали на м'ясо, а тепер думають по-іншому. У 2019 році археолог Хуанхо Гарсія-Гранеро з Оксфордського університету та шеф-кухар фонду Fundación Alicia Binicius Мартіні відновили чотири рецепти на основі харчових знахідок, знайдених на неолітичних стоянках по всьому світу: риба сімейства коропових, фарширована горохом і приготована на тростині з жолудями та часником, ячмінний та кукурудзяний хліб, суп із локшиною з пшона. Мабуть, щось подібне готували і у наших краях.

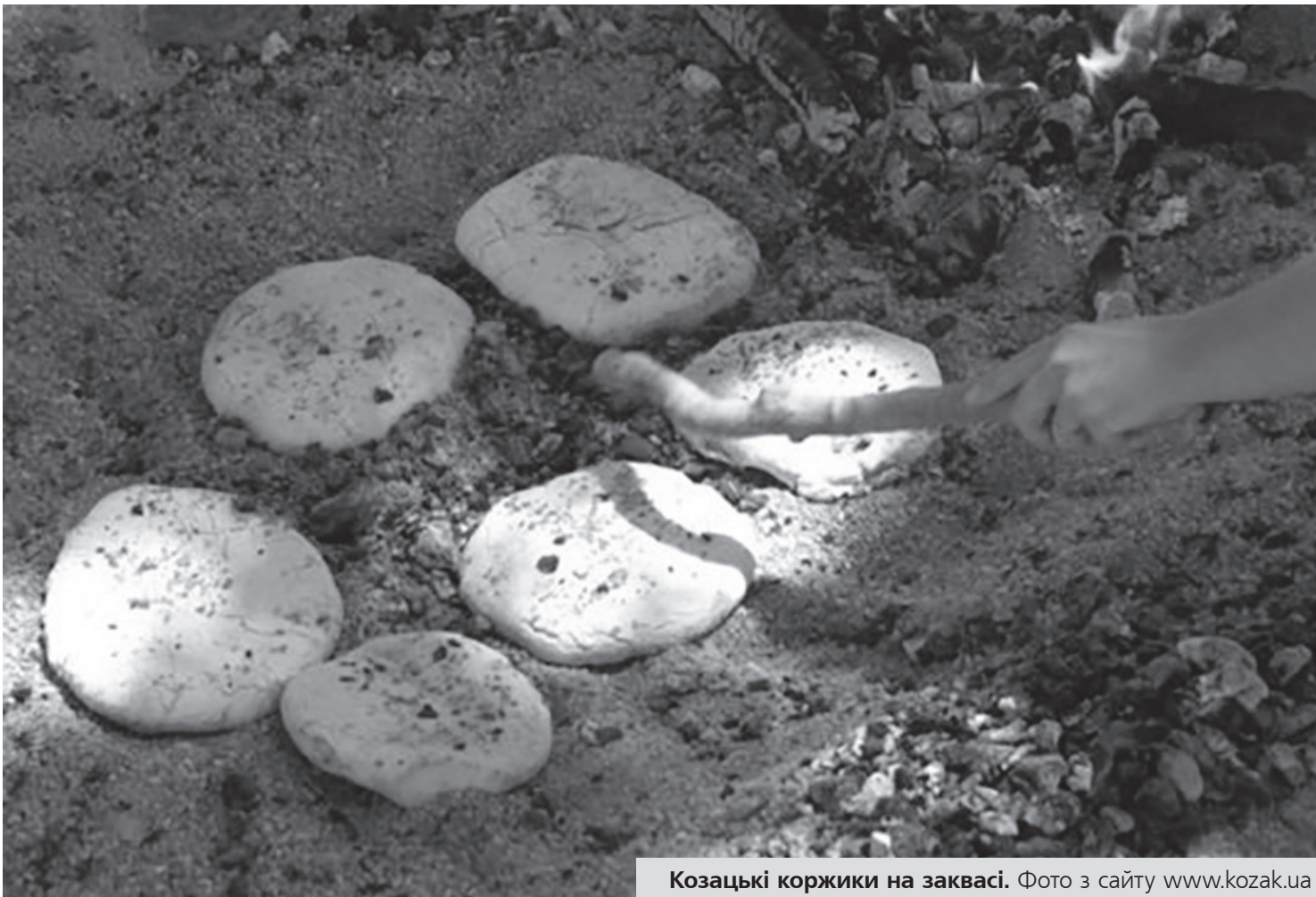
Головною стравою у Стародавній Русі була печеня, яку готували в печі і подавали першою під час трапези, другою стравою йшли різні супи. Страви з капусти, редьки та ріпи наповнювали шлунки представників різних станів. Особливо популярною була ріпа. Її готували в печі у закритому посуді у власному соку. Лише з середини XIX століття цей овоч почав поступово витіснятися з раціону картоплею. Квашена капуста та безліч різновидів заливного тішили смак наших далеких предків. Гриби їли влітку та заготовляли на зиму. М'ясо вважали за краще готувати цілою тушею і тільки потім розрізали на порційні шматочки. Його смажили, парили, тушкували, коптили та засолювали. Пекли хліб, пиріжки, пироги. Різноманітними були й напої. Традиційни-

ми представниками досі вважаються квас, компоти та киселі. Поступово звичка вживати киселі зникла, і в останні десятиріччя їх варять та подають більш як ритуальну страву. Навіть існує такий жарт, що як подали на весіллі кисіль, то вже час йти додому. Лишилася традиція подавати кисіль і як поминальну страву. Що ж до вин, то вони не мали широкого поширення. Частіше вживали так звану медовуху або просто мед – хмільний збродений напій.

Житомирська їжа від середньовіччя до початку XX століття

Хрещення Русі у 988 році суттєво не вплинуло на кулінарію наших пращурів. Але взагалі багато страв племен, які мешкали на Поліссі, мали своє місце у господарському календарі: обов'язково кутя й узвар – на Різдво; бабка (солодкий хліб) і крашанки – на Великдень; вареники – на свято молодого місяця, бо нагадували молодик.

Святкова обрядова їжа служила додатком до обрядових дій. Зараз, на жаль, навпаки: їжа стала основним персонажем свят. Немало страв, колись недільних і святкових, стали будніми. Цивілізація завела нас далеко від звичаєвого народного харчування. А з нашістю закордонних продуктів меню звичаєвої народної кухні значно збідніло. Люди середнього віку уже не знають, як готувати зубці, квашу, пугрю, бабку чи лемішку, а молодь

Козацькі коржики на заквасі. Фото з сайту www.kozak.ua

навіть не чула цих назв. Споживання сучасних перемелених, рафінованих продуктів, а головне – нашпигованих біодобавками, емульгаторами, консервантами і барвниками – не живить, а губить здоров'я. А воно в молодих зараз гірше, ніж було в їхні роки у старших поколінь: вплив газованих, фарбованих, алкогольних напоїв і шкідливих звичок, швидкої їжі, незбалансованого харчування, нехтування простою їжею роблять свою згубну справу.

Але повертаємося до нашого питання – що ж їли наші предки у середньовіччі? Насамперед розповімо про кашу. Каша – одна з найдавніших за походженням страв. Обрядове споживання каші та використання хлібних зерен є явищами одного ряду. Готували кашу із пшеничної, ячмінної, гречаної, пшоняної та інших круп. З XVIII століття готували кашу із кукурудзи. За консистенцією вона була крутою і рідкою, або розмазною. Як круті, так і густі каші варили однаково – на воді або молоці, часто доводячи їх до повної готовності у печі. Їли цю щоденну страву з молоком, салом, маслом, олією, іноді з медом. До страв рослинного походження належать також рідкі страви із круп, передовсім куліш – каша із пшона з салом. Додавали цибулю, шматок м'яса або сушену рибу (гараню), а з XVIII століття в куліш до смаку почали кидати ще картоплю. Із дрібнотовчених або молотих зерен варили теж різні каші – і юшкоподібні мучні страви: кисіль (жур), чир, соломаху, лемішку тощо. Серед них одним з найдавніших за походженням був кисіль. Традиційно готували його з добре підсушених (майже підсмажених) вівсяних зерен, які подрібнювали і запарювали окропом, додаючи водночас шматок хліба, щоб підготована закваска бродила. Наприкінці XIX – на початку XX ст. для приготування кисілю почали викорис-

товувати інші види борошна (пшеничне, житнє, горохове, картопляне). Споживали цю страву гарячою і холодною. Якщо кисіль їли холодним, то його заздалегідь розливали у миски. У селах Житомирщини картопляний крохмаль для кисілю готували так: на тертці натирали картоплю, віджимали в марлі картопляний сік, а потім в глибокій сковороді або каструлі на великому вогні випарювали. Виходив крохмаль для кисілю.

В старовину основними способами обробки продуктів для приготування їжі були варіння і тушкування, меншою мірою – смаження, печіння і пряження. Все це готували в печі. Заготовляли продукти на запас сушінням та консервуванням (соління, квашення), а також в'яленням. Різноманітне сільське господарство Полісся, яке поєднувало землеробство з тваринництвом і садівництвом, давало різні харчові продукти. Це доповнювалось продуктами бджільництва, рибальства, мисливства, збираньництва. Багата основа породила дуже велике розмаїття страв. На Житомирщині одночасно жили різні народи, а значить, у побуті були різні етнічні кухні. Вони обмінювались рецептами страв, що надало особливий смак і специфіку кухні поліщуків, а значить, і житомир'ян. У ті часи їжа була святкова (Різдво, Пасха тощо), ритуальна (вінчання, похорон, хрестини) і повсякденна. Ми розуміємо, що стіл хлібороба відрізнявся від столу заможної людини. Особливо він був несхожим на панську кухню. Тож ми вважаємо, що на кінець дев'ятнадцятого століття у Житомирі були кухні панська, селянська і, мабуть, ще міщанська. У центрі Житомира можна було скуштувати українські і польські страви, на Каракульній російські старообрядці їли пироги з квасом, на Чуднівській євреї щось своє дуже смачне. А ще були німці, чехи, перси і багато інших. Ми постараємось згадати про інші кухні, і це дозволить нам

більш повно представити гастрономію нашого міста.

Житомирські страви та архіви

Зрозуміло, що знайти детальні рецепти 17-го сторіччя дуже складно. Але наше уявлення про перелік страв, продуктів доповнюють архівні документи. Зокрема, в актових книгах міських та земських судів 16–17 сторіччя можна зустріти такий перелік вкраденого майна з маєтку: «... горщик масла, діжка солоних огірків, коробка крохмалю, м'ясо, сало, бодня маку, бодня черешень, а також приправи: перець, шафран, імбир» або ще один перелік пограбованого маєтку 1577 року: «10 полтей свинячого м'яса, сала, шість горщиків масла, п'ять кіп сирів, 10 кадок капусти, дві бочки червоного розсолу, 100 вінків цибулі». Таке було у 90-і роки XX століття, коли крадії очищали підвали, льохи, сараї, де люди зберігали солоні огірки, помідори, варення та багато іншої їжі.

Звичайно, обкрадені могли наговорити, як у тому фільмі: «Три магнітофона, три кинокамери заграничних, три портигара отечественных, куртка замшевая... три куртки...». Тож не довіряти ми можемо кількості, але не асортименту. Вказані переліки свідчать про те, що українці готували різноманітні страви, використовуючи дорогі приправи. У тих же актах знаходимо скаргу Степана Шолухи, який вказав, що в нього вкрали «30 фасок масла, 40 кіп овечих сирів, 30 простих сирів, багато в'яленої риби: лососів, осетрів, коропів, щук, лящів, угрів та іншої риби, 20 полтей солонини і 10 сала, 10 бочок сиченого меду, 10 бочок пива, прісний несичений мед, солод, 4 бочки оцту, а також два фунти шафрану, 10 фунтів перцю, півкаменя кмину, півкаменя рису, півкаменя імбиру, квіти мускату та ще іншого каменя немало». Всі ці дані взяті зі збірника «Українське повсякдення ранньомодерної доби: збірник документів» (2014).

Повсякденна їжа житомир'ян

Житомир розташувався на березі річки Тетерів. Цікаво, що тетерією називали кашу, яку готували із пшона з додаванням розведеного гречаного борошна. Готову тетерю заправляли засмаженою цибулею або тільки маслом. У кращі дні тетерю готували на м'ясному або рибному бульйоні.

Особливе місце у повсякденному харчовому раціоні мав хліб, що знайшло відображення у багатьох народних приказках і прислів'ях: «Усяке добро за хлібом», «Хліб – усьому голова», «Хліб та вода, то й нема голода», «Без хліба половина обіда», «Калач приїсться, а хліб ніколи» тощо. А ще був такий жарт: «Питають дитину, що батько робить. Дитина каже: "Батько поїв, та хліб їсть"».

Хліб – це єдиний продукт, котрий не приїдається, – так кажуть вчені. З хлібом починали весняні польові роботи (заорювання, засівання) і закінчували збір урожаю (обжинки). На хлібові клялись під час укладання різних угод, він був обов'язковим атрибутом початку будівництва хати чи хліва тощо. З хлібом проводили молодих до шлюбу, його клали на труну небіжчика під час похорону і потім залишали на могилі. У Житомирі і сьогодні прийнято копачам могили давати хліб з рушником. Завжди ставилися до хліба шанобливо. За великий гріх уважалося недоїсти або викинути його частину. Навіть крихти збирали зі столу і з'їдали. Якщо ж кусень хліба випадково падав на землю, то його піднімали, обтрушували від пилу, цілували, вибачались і також з'їдали. Ще багато хто пам'ятає таке побожне ставлення до хліба своїх бабусь і дідусів. У 70-80-і роки двадцятого століття, коли люди почали добре жити та гарно наїдатися, багато хто викидав засохлий хліб на смітник. Старі житомир'яни качали головою і обурювалися на таке ставлення до хліба. Молоді житомир'яни здивовано дивилися на них і не розуміли, чому тут гніватись. Мабуть, у лихі 90-і роки вони їх зрозуміли, коли грошей не вистачало на хліб, коли за ним стояли в черзі по годині й більше. Тоді багато хто на Пасху замість бабки приносив освячувати круглий чорний хліб – така бідність була.

На теренах Полісся споживали переважно хліб із житнього борошна. У неврожайні роки селяни додавали інші компоненти: борошно з ячменю, гречки, гороху чи сочевиці, а з XIX століття – мелену кукурудзу і товчену картоплю. У голодні роки до хлібного тіста домішували буряки, варену квасолю, висівки, полову, лободу і навіть борошно із жолудів. Відомо, що у 1918–1921 роках у Житомирі хліб, що продавався в лавках, пекли з додаванням борошна із жолудів і каштана.

Зі здобного і прісного тіста виготовляли й інші вироби: перепічки, пампушки, пироги, млинці, оладки тощо. Так, перепічки робили з розчищеного тіста тоді, як не вистачало хліба до нової випічки. Їли їх гарячими, переважно на сніданок. Із кислого пшеничного, житнього чи гречаного тіста випікали невеликі булочки – пампушки. Найчастіше їх вживали до борщу, спорадично – з олією та часником як самостійну страву.

Продовження у наступному номері.

Саша Чорний і Житомир

**Олександр Кухарський,
член Національної
спілки краєзнавців
України**

**13 жовтня 2021 року
минув 141 рік від дня
народження поета,
прозаїка, сатирика
Олександра Глікберга,
більш відомого під
псевдонімом Саши Чор-
ного. У своїй творчості
найбільше уваги він
приділив нашому місту
Житомиру, який став
колискою його ранньої
юності та своєю непо-
вторною самобутністю
надихав буйну, роман-
тичну, молодечу натуру
Олександра Глікберга на
творчу діяльність.**

По його замальовках, віршах, які пронизані незлою іронією, побутовим народним гумором, можна прослідити історію буденного життя провінційного міста Житомира. Ось уривок із замальовки «Раннім утром»: «...провинциальный город просыпается. В парке – песнь кукушника. Заперт сельтерский киоск. На бульваре, под «памятником» Пушкину, полулежит пьяный: прислонится к ступеням постамента, не удержит равновесия – и валится. По мостовой мчитесь лошади, запряженная в телегу. На телеге бочка с водой. Следом катит на тройке архиерей. Идут на базар мама с дочкой, спешит пристав с шашкой под мышкой, трусят полноправно две свиньи, спешит куда-то ветеринар. Промчалась с визгом собака – значит, живоде, «гицель», уже выехал на лов. А сейчас внимание: всем закрыть носы. Провозят бочку с нечистотами. И вдруг, откуда ни возьмись, вылетают «приготовишки» (учні підготовчого класу гімназії), смешные, маленькие. Некоторые стараются держаться величественно. Двое нещадно лупят друг друга ранцами. Третий рассыпал книжки, и его за это обругал встречный поп». І далі:

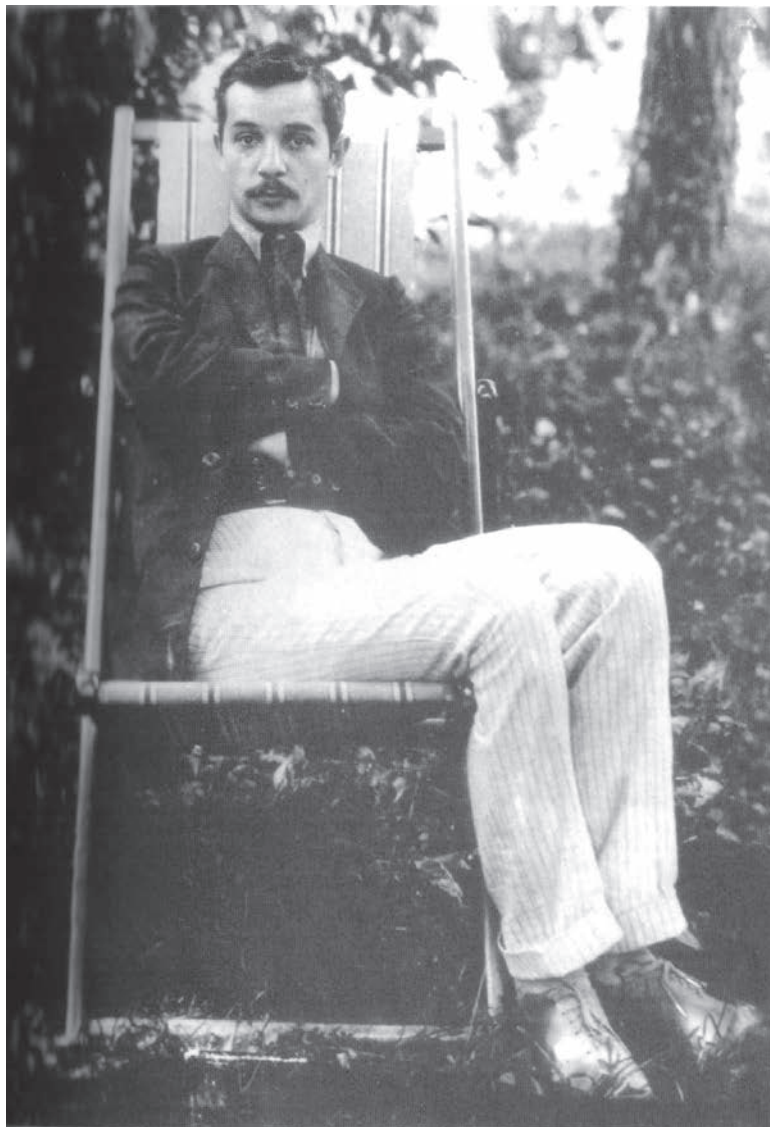
Жизнь все ярче разгорается;
Двух старушек в часть ведут,
В парке кто-то надрывается –
Вероятно, морду бьют.
Тьма, как будто в Полинезии...
И отлично! Боже мой,
Разве мало здесь поэзии,
Самобытной и родной?!

Такі картини Саша спостерігав мало не щодня, йдучи вранці на заняття до II-ї чоловічої гімназії спочатку по вулиці Великій Бер-

дичівській, а потім звернувши на 1-й бульвар та Пушкінську. Зазначу, що цю замальовку він написав у 1909 році, коли вже проживав у Петербурзі. Але чудова зорова пам'ять поета ніколи не підводила його, і він до найнезначніших дрібниць відтворював давні події.

Народився Олександр Глікберг 13 жовтня 1880 року в Одесі у єврейській сім'ї провізора Менделя Давидовича Глікберга та Маріам Глікберг. Були вони родичами чи однофамільцями – достеменно невідомо. Саша був другою дитиною, а взагалі у Глікбергів було п'ятеро дітей – троє хлопчиків і двоє дівчаток. Невідомо також, як у 1890 році Саша потрапив до підготовчого класу Білоцерківської гімназії, а потім до Петербурзької гімназії, де він у п'ятому класі провалює іспит із алгебри, і його залишають на другий рік навчатися у тому ж класі. Дізнавшись про це, батько відмовляється від блудного сина і припиняє висилати йому кошти на оплату навчання, винайм квартири і харчування. Майже рік юнак поневірється без гроша в кишені. Випадково дізнавшись про жалюгідне існування колишнього гімназиста, журналіст Олександр Яблоновський 8 вересня 1898 року у газеті «Сын отечества» надрукував статтю «Срезался по алгебре». Не буду переповідати повний текст статті, скажу тільки, що вона викликала широкий резонанс у суспільстві. Можна було б тільки гадати про подальшу долю Олександра Глікберга, якби стаття не потрапила до рук дійсного статського радника Волинської губернії Костянтина Костянтиновича Роше.

Про цю святу, кришталеву чистої душі людину буде окрема розповідь (планую написати статтю до дня його народження). Бігло зазначу, що він закінчив престижну 2-гу гімназію у Петербурзі. Його батько Костянтин Єгорович Роше був талановитим і знаним військовим інженером. Рідний брат батька Павло Єгорович, генерал-майор, видатний будівельник, інженер, педагог, відомий як винахідник цементу Роше, будівельного матеріалу спеціальної марки. Коли Костянтину виповнилося 10 років, помирає його мама. Невдовзі батько одружується на молодшій за нього на 20 років випускниці Гатчинського сиротинського інституту Олександрі Іванівні Саламатиній, яку направляють на роботу в житомирську Маріїнську жіночу гімназію, де вона працює викладачем німецької мови та головною наглядачкою. Сім'я Роше проживала в казенній квартирі у жилому флігелі при гімназії, яка розташовувалася по вул. Великій Бердичівській, 18. У 1870 році Костянтин Костянтиновича зараховують у штат губернської канцелярії Волині, де він за

Саша Черный?

короткий термін стає четвертим по рангу чиновником у Волинській губернії після губернатора, віцегубернатора, голови казенної палати.

На час, коли вийшла стаття про поневіряння Олександра Глікберга, у Костянтина Роше було вже троє прийомних дітей (своєї сім'ї він не мав). Блудний син Саша став ще одним прийомним сином. Костянтин Роше доклав чимало зусиль, щоб із 2 жовтня 1898 року Олександр з головою поринув поновлювати свої знання у 5-ому класі 2-ї житомирської чоловічої гімназії. Він багато часу приділяв вивченню літератури (благо Публічна бібліотека розташовувалася поруч із гімназією – тепер обласна бібліотека для дітей). Та і в сім'ї Роше цінували літературу, а Костянтин Костянтинович був закоханий в поезію, сам писав чудові вірші і, без сумніву, читав їх Саші. З гордістю Костянтин Роше пока-

зував йому сімейні реліквії і серед них портрет самого Олександра Дюма з особистим автографом. Шкода, що вони не збереглися. Олександра Іванівна прищепила Саші любов до німецької літератури і допомогла вивчити німецьку мову. Саме в сім'ї Роше Саша на все життя полюбив музику, він і сам гарно співав.

У вірі гімназичних буднів промайнула осінь і наступила житомирська зима. Вже проживаючи у Франції, Саша в одному із творів згадував: «...крепкая зима запушила инеем все житомирские сады и бульвары. Низенькие деревянные домики (збереглися одиниці, – авт.) под белыми метлами тополей так уютно сквозь сердечки ставень глазели через дорогу друг на друга оранжевыми огнями. По бульвару, поскрипывая по плотному снегу солидными ботинками, изредка проплывал увалень – приготовишка, за плечом коньки, на тугой бечевке

салазки...» (мабуть, прямував на каток I-ї чоловічої гімназії). Додам, що житомир'яни каталися на ковзанах не тільки на річках. Міська влада зобов'язувала директорів навчальних закладів потурбуватися про заливку катків у зимовий період.

Після затяжної зими наступала буйна, повна романтики весна. Щовесни Житомир потопав у різноцвітті бузку, і його п'яний запах доводив жителів міста, особливо молоді, до любовної лихоманки, про що описано поетом у віршах «Бульвари», «Бал в женской гимназии» та інших. Як тут не згадати:

*«...Любовь влетает из окна
С кустов ночной сирени,
И в каждой паре глаз весна
Поет романс весенний».*

Принагідно скажу, що Житомир тих часів – «... один из лучших и наиболее благоустроенных второстепенных губернских городов; здоровый климат, изобилие растительности, живописные и действительно поэтические окрестности, а также дешевизна жизни способствуют увеличению населения, привлекая семейных и одиноких лиц, ищущих покоя, или желающих поставить своих детей в более благоприятные для здоровья условия; наконец, немало лиц отправляются в Житомир, как на климатическую станцию. В Житомире почти все дома, за исключением разве самых центральных, торговых улиц, окружены большими фруктовыми садами и отчасти декоративными деревьями».

Звичайно ж, найулюбленішим місцем прогулянок для нього, як і для бомонду Житомира, були привабливі бульвари та парк, котрий починався відразу після четвертого бульвару. У Саші і його приятелів була в парку уособлена альтанка, яка ховалася в густих зарослях бузку, де вони частенько проводили вільний час, там же 18-літній гімназист освідчувався у коханні «...двум житомирским Цирцеям», чарівницям, звичайно ж, кожній окремо, а потім там же разом з друзями пив 57-градусну старку і заїдав чорною редькою.

Пройдуть десятки років, і за місяць до смерті (помер поет 5 серпня 1932 року), на подив самому собі, Олександр Михайлович Глікберг, згадавши свою юність і себе – «житомирского балбеса», купить на парижському базарі цілий сніп бузку і чорну редьку, а у вірші «Меланхолическое» того ж 1932 року поет напише:

*...В гимназические годы
Этот плод благословенный,
Эту царственную овощь,
Запивали мы в беседе
(Я и два семинариста)
Доброй старкой – польской
водкой,
Янтареющим на солнце
Горлодером огненным...»*

Не менш улюбленими місцями відпочинку і прогулянок житомирян були увінчані неповторною красою лісисті береги річок Тетерева і Кам'янки. У літній сезон вони не тільки плавали та засмагали, а й масово каталися на човнах. Любив прогулянки на човнах і Саша Глікберг. Пізніше з ностальгією він згадував:

*Я вперед гляжу без мыслей
И, вдыхая полной грудью
Теплый воздух летней ночи,
Опустил лениво весла,
Не борюсь с волной-шалуньей.
Что борются?... Разобьет ли
Лодку хрупкую о камни,
Захлестнет ее волною,
Понесет ее теченьем, –
Все равно! Я без желаний...*

Без сумніву, юний гімназист досить часто гуляв по Михайлівській, відвідував театр, що на вул. Пушкінській, літній театр «Аркадія» (тепер на цьому місці розміщений стадіон «Спартак»). Вболівав частенько Саша Глікберг і за житомирських велосипедистів, змагання яких відбувалися на велотреку, що розташовувався майже поруч із Маріїнською жіночою гімназією, тільки на протилежній стороні Великої Бердичівської. Тим паче цікаво було спостерігати, як місцеві гончики здобували перемоги над київськими гончиками. Як і більшість семінаристів та гімназистів, Саша залюбки спостерігав за кінськими бігами і скачками на місцевому іподромі (розміщувався навпроти тюрми). Разом із Костянтином Костянтиновичем Роше він бував на Вільському кладовищі, де поховані батько Костянтина Костянтиновича та улюблений прийомний син Сергій Левченко, який помер у 17-річному віці.

Не можу не згадати ще один епізод із життя Саші Чорного. Свої перші житомирські канікули 1899 року Саша провів у гуманітарній експедиції, яку ініціював його прийомний батько Костянтин Костянтинович Роше. Справа в тім, що у той рік через засуху у 18 губерніях Росії розпочався голод. Спочатку К. Роше організував збір коштів на користь голодуючих, а навесні – невеличкий загін у складі трьох сестер милосердя, двох жінок-благодійниць та двох гімназистів Колі Білінова і Саші Глікберга виїхав до Башкирії. Два місяці перебування у Белебєвському повіті стали для Саші важким випробуванням на фізичну і психологічну міцність. Вони разом із К. Роше удвох відповідали за чотири татарських села, де необхідно було нагодувати 1582 людини, допомогти їм ліками. Страшенна спека, жодних благ цивілізації, постійне недоїдання, виснажлива робота до одинадцятої вечора тільки загартували ще юного гімназиста. Саша повернувся із Башкирії зовсім іншою людиною – дорослим. До слова, житомирська «Волинь» на своїх сторінках регулярно висвітлювала перебування і роботу експедиції.

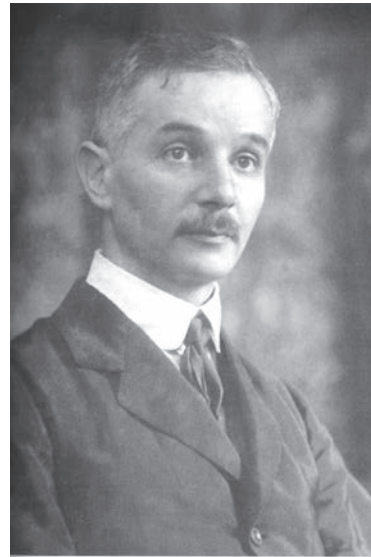
Переосмислення своїх поглядів на життя після поїздки зіграло з ним, як-то кажуть, злий жарт. У 1899-1900 навчальному році між гімназистом Глікбергом і директором гімназії виник конфлікт, і його виключили з гімназії без права подальшого вступу. Версій цього конфлікту декілька, і одна із них – вірш «Візити», саркастична карикатура на житомирський бомонд, який наввипередки поспішає привітати губернатора з Пасхою. Навіть авторитетному Костянтину Костянтиновичу Роше конфлікт не вдалося залагодити, і у квартирі на Великій Бердичівській відбулася сцена, яку пізніше, у 1906 році, у вірші «Балбес» Саша Чорний опише так:

*«За дебоши, лень и тупость,
За отчаянную глупость
Из гимназии балбеса
Попросили выйти вон...
Рад-радешенек повеса,
Но в семье и плач, и стон...
Что с ним делают ради неба?
Без занятий идиот,
За троих съедает хлеба,
Сколько платья издерет?..*

Що робити з нерадивим «балбесом»? Костянтину Костянтиновичу Роше вдалося відправити свого вихованця на службу в армію. Два роки Саша Глікберг проходить службу у 18-му піхотному Вологодському Його Величності короля Румунського полку, де навчає грамоті солдат у навчальній команді. Розташовувався полк у м. Новоград-Волинському, яке батько Лесі Українки описав так: «Глухий, забутий владою і Богом закутень. Власне, чи місто, чи село? Зусібіч – ліси, болота. Дорога занедбана. Найчастіше нею їздять археологи і поліцейські чини...». Свого часу саме це містечко планували зробити центром Волинської губернії. Не судилося. Як і не судилося Саші Глікбергу затриматися в Житомирі після закінчення армійської служби. Саша майже два роки пропрацював на таможні в містечку Новоселиці Хотинського повіту, що в Бессарабії. Але влітку 1904 року він повертається до милого Житомира. Працює спочатку в газеті «Волинський вісник», а після її закриття – у Південному товаристві під'їзних шляхів. Тепер Саша щоденно прогулюється по перону житомирського вокзалу в новенькій формі, прикрашений емблемою залізничників. Можливо, вона для нього стала щасливою, адже восени того ж року Олександр Глікберг, звичайно ж, не без допомоги прийомного батька, переводиться в Петербург, де працює в службі зборів Варшавської залізничної дороги.

І знову Костянтин Костянтинович вкотре допомагає своєму прийомному сину. Справа в тім, що у Петербурзі проживала старша сестра Костянтина Костянтиновича – Олена Костянтинівна. Вона поселила Сашу у свого сина, який був вхожим до петербурзьких літературних кіл. Це, по суті, й визначило подальшу літературну долю Олександра Глікберга. 27

листопада 1905 року віршем «Чепуха» він дебютує в сатирично-гумористичному журналі «Зритель» під псевдонімом «Саша Чорний», звідки й розпочалося його сходження на літературний олімп. Трохи раніше в особистому житті Олександра сталася знакова подія. Восени 1904 року він одружується на Марії Іванівні Васильєвій. Незважаючи на те, що вона була на дев'ять років старшою за нього, Олександр Глікберг до кінця своїх днів буде кохатиме тільки її.

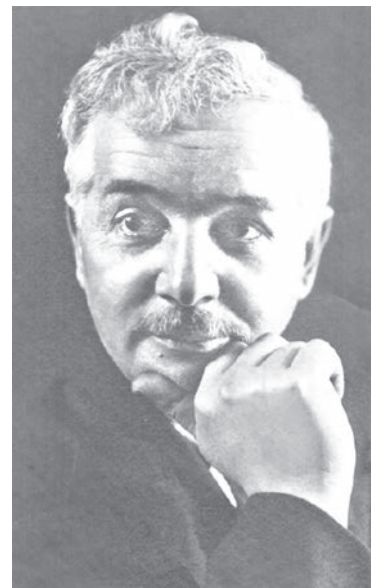
А. Черный?

У квітні 1908 року Саша Чорний разом із Олександром Аверченком (сатириком, який переїхав із Харкова) активно працює над випуском першого номера журналу «Сатирикон» і стає його постійним співробітником. Відомий письменник Олександр Купрін свого часу згадував: «Величайшей заслугой "Сатирикона" было привлечение Саши Черного в редакционную семью. Вот где талантливый, но еще застенчивый новичок из волынской газеты («Волинский вестник») приобрел в несколько недель и громадную аудиторию, и широкий размах в творчестве, и благородное признание публики, всегда руководимой своим безошибочным инстинктом и своим верным вкусом. Она с бережной любовью поняла, что в ее душевный обиход вошел милый поэт, совсем своеобразный, полный доброго восхищения жизнью, людьми, травами и животными, тот ласковый и скромный рыцарь, в щите которого, заменяя герольда, смеется юмор и свкркает капелька слезы. И дружески интимной, точно родной, стала сразу читателям его простая подпись под прелестными юморесками – Саша Черный...». Ну що тут ще додати?

Із 1911 року Саша Чорний співпрацює з журналом «Современник». Однак, як напише він в оповіданні «Московский случай» (1926 рік): «...В те... времена очень я себя неуютно чувствовал в столице. Все о своем Житомире вздыхал: тополя, бульвары, Тетерев в скалах, маевки за рекой в «Зеленой роще»... Провинциал? Что ж! Каждому своя

смоковница симпатична». Свою любов і ностальгію за Житомиром Саша Чорний пронесе через все життя.

Із липня 1914 року по серпень 1918 року Саша Чорний бере участь у І-й світовій війні. У березні 1920 року він разом із сім'єю назавжди покидає Росію. Спочатку сім'я проживає в Берліні, де Саша Чорний співробітничає в журналі «Жар-птиця». Потім недовгий період їхньої домівкою став Рим, а з березня 1924 року – Париж, вірніше пригород Парижа – Грессі. У 1925 році сім'я Глікбергів винаймає квартиру у Парижі на авеню Теофіль Готье. Але Саша Чорний мріяв мати свій будинок на березі моря. І така нагода випала, коли влітку 1929 року він купив ділянку у передмісті міста Тулон під назвою Ла Фавьер. Тут любили відпочивати майже всі російські емігранти. Досить часто разом із Сашею Чорним проводив свій відпочинок Олександр Іванович Купрін. Давні друзі знову і знову згадували свої роки, проведені у Житомирі. Адже Олександр Іванович деякий час із 1895 року проживав у Житомирі, у газеті «Волинь» друкував свої перші твори. Вдруге він приїздить до Житомира у 1909 і працює над знаменитою повістю «Яма». Їхнім спогадам про Житомир, чарівну природу Полісся (Купрін був пристрасним мисливцем) не було кінця.

У березні 1930 року Саша Чорний відзначав 25-літній ювілей своєї творчості. Хоча заради справедливості потрібно сказати, що ювілей мав відбутися на рік раніше (перший твір Саші Глікберга був надрукований у газеті «Волинський вісник» влітку 1904 року). Однак яке це мало значення! Головне – знову згадувався Житомир, життя гімназиста, насичене незабутніми враженнями.

У 1932 році нарешті збудований невеличкий будиночок у Ла Фавьер. Можна зажити спокійним життям, про яке так довго мріяв. Але не так сталося, як гадалося.

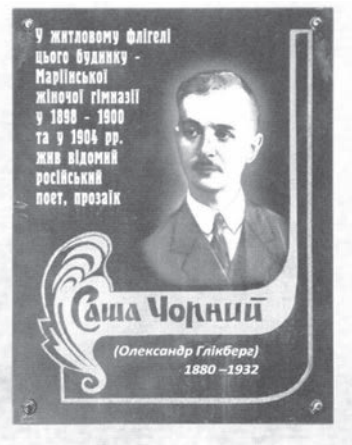
6 травня 1932 року білоемігрант Павло Горгулов розстрілює президента Франції Поля Думера. Російські емігранти з остра-

хом очікували на репресивні дії французької влади. Але лиха не трапилося. Воно сталося за два місяці, 5 серпня. Буревій, що пронісся над Ла Фавьер, спричинив пожежу. Всі кинулися на її гасіння. В числі перших боровся з вогнем і Олександр Чорний. Пожежу вдалося приборкати. Але йому стало зле, і внаслідок інфаркту міокарда наступила смерть. Йому було неповних 52 роки.

Поховали поета на кладовищі Лаванду, що в шести кілометрах від Ла Фавьер. Оскільки за оренду ділянки, де була могила Олександра Чорного, ніхто не сплачував, його останки перепоховали. Могила поета не збереглася (збереглася тільки фотографія могили), але зусиллями російської емігрантки Валентини Кіндратівни Волгіної у 1977 році була встановлена пам'ятна дошка на одній із стін кладовищенської будівлі.

Завдячуючи зусиллям краєзнавців Георгія Мокрицького та Євгена Тімірязєва, у 2013 році була встановлена пам'ятна дошка Олександру Чорному у нашому місті на фасаді будинку колишньої Маріїнської жіночої гімназії.

Дружина поета Марія Іванівна померла 13 липня 1961 року. Їй виповнилося 90 років. У 1996 році було видано 5-томне зібрання творів поета, яке відразу стало раритетним. А закінчити свою коротеньку розповідь хочу словами самого поета:

*Ты, читатель, улыбнулся?
Это, милый, все, что надо,
Потому что без улыбки
Человек противней гада...*

Як актуально у наш нелегкий час!

Михайло Сич. Душа художника-поета

Наталія Лис, вчитель історії Трокицького ліцею

Житомирщина стала малою батьківщиною для багатьох відомих людей – діячів науки та культури. Але найбільше у Поліському краї майстрів поетичного слова.

Сьогодні дехто з літературознавців і критиків почав активно говорити про так звану житомирську школу. Адже в творчості наших поетів-земляків виявились тенденції поєднання класичних поетичних традицій і новаторського пошуку, життєвої конкретики і глибокого філософського узагальнення, патріотизму і романтичної піднесеності.

Засновниками житомирської школи вважають Бориса Тена та Михайла Клименка, а одним з її найбільш популярних представників – поета Михайла Сича.

У мальовничому селі Трокичів 26 січня 1941 року народився Михайло Семенович Сич. Не один раз він ще буде описувати рідне село, свою малу батьківщину, у своїх художніх творах: «Трокичів. Шпаки на вишнях», «Трокичів. Коні не винні» та ін.

Для села, як і для всієї України, 1941-й рік був дуже важким, адже йшла Друга світова війна, а село було окуповане нацистами. Зважаючи на це, мама не хотіла реєструвати факт народження сина в управі, тому метричне свідоцтво було виписане після війни, а Михайло за документами став на рік старший (щоб швидше на пенсію пішов). Отож і поспішав Михайло Семенович жити і відчувати.

Як всі діти у повоєнні роки, хлопець рано пізнав смак скорботи і нелегкої роботи, гіркоту втрат та бідноту побуту.

Та все ж Михайло ріс допитливою та розумною, творчою дитиною. В школі цікавився гуманітарними предметами, особливо мовою та літературою, а також музикою та малюванням. Вже у шкільні роки почав пробувати писати перші вірші. Та не всі це розуміли серйозно. Багато дітей, молодших на років 7–8, часто кидали дитячі насмішки в бік Михайла за його індивідуальність. Однак без злоби, по-дитячому. Та він на це не зважав, був завжди спокійний.

Болючою, тяжкою втратою для дитячого серця стала смерть матері. Одного рокового дня Ганна Павлівна полізла зривати груші, не втрималася на драбині і впала, розбившись насмерть...

Ця подія стала межею, з якої Михайло постійно ставить собі запитання: «Як без матері жити?». Свої душевні муки він виливає на папері у емоційно-проникливих віршах, які зворушують найменшими художніми деталями: «Чи знаєш ти, як світ земний холодне, коли, як лід, у матері рука».

Трокицьку сільську школу Михайло закінчив у 1958 році зі срібною медаллю. І за покликом душі і серця вступив до Житомирського педагогічного інституту на філологічний факультет, який закінчив з відзнакою.

Влаштувавшись учителем, став працювати в селі Старий Солотвин Бердичівського району на Житомирщині. Михайло Семенович був кваліфікованим спеціалістом, любив дітей, ніколи не був різкий; завжди виділявся своєю спокійністю та виваженістю, однак відчував прагнення до творчості в літературі. Віддавши декілька років вчительській професії, перейшов на журналістську роботу. Здавня його вабила літературна творчість, тому тут якраз таки знайшов себе. Працюючи спочатку кореспондентом, а пізніше відповідальним секретарем обласної газети «Радянська Житомирщина», Михайло Семенович постійно писав вірші, які

друкувалися в пресі. У 1968 році у Києві з'являється друком і перша поетична листівка – збірка поезій «Березневий вир».

Між вчителюванням і журналістикою була зроблена перерва, під час якої служив рядовим і офіцером Радянської Армії.

Юний журналіст у 1971 році переїжджає на проживання до міста Житомира. Хоча місто вабило своєю красою, архітектурою, швидкістю життя та багатоманітністю можливостей, Михайло ніколи не поривав зв'язок зі своєю малою батьківщиною, зі своїм селом. Це навіть було відображено в його поетичних словах: «Довіку не обірветься стежина, прив'язана до рідного села. Вона мені життя наворожила». У хаті його було поселення просто. У кімнаті, що служила Михайлові за спальню, стіни і всі підходящі для цього місця заповнені картинами.

У 1977 році закінчив республіканську партійну школу.

Михайло Семенович Сич – автор багатьох поетичних збірок: «Березовий вир» (1968), «Вербове полум'я» (1971), «Весняні багаття» (1975), «Яблунова дорога» (1979), «Житне сонце» (1983), «Крило Ікара» (1988), «Годинник на долоні» (1990), виданих у Києві, драматичної поеми «Чорний лелека» (2005).

Деякі вірші з цих збірок були перекладені російською, болгарською, адигейською мовами. За вагомий внесок в українську перекладацьку діяльність поет був лауреатом обласної літературної премії ім. Бориса Тена.

Тема рідної землі – одна з провідних у творчості поета. Він пишається своєю Батьківщиною і водночас з гіркотою відзначає трагедійність долі України, народ якої багато століть страждав під гнітом поневолювачів, зазнавав репресій і голодомору, радіаційного лиха.

Ровесник грізного 1941-го, Михайло Сич постійно переймається проблематикою страшної війни й важкого повоєння, йому болять те, що в рідній місцині, «де перепілка до війни тужила», «косар не всяк дожив до Перемоги». Та поет на цьому не заціклюється, наказуючи самому собі «все пиши, як є», він уміє співати й гімн Життю, радіти з того, що «вкотре квітне для нас ця бузкова весна...».

З 1976 року Михайло Семенович став членом Спілки письменників СРСР (нині – НСПУ). Був делегатом IV (надзвичайного) з'їзду НСПУ, а також членом Спілки журналістів.

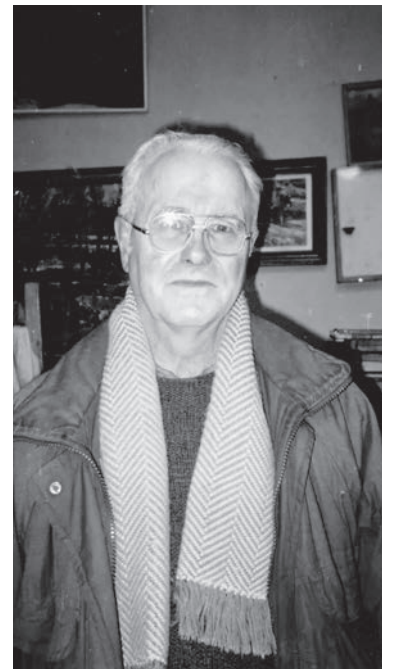
Близько 1970 року поет відчув поклику до живопису і взявся за пензлі.

Найбільш привабливим жанром у доробку художника є натюрморт. Квіти і плоди, посуд та різноманітні побутові речі автор часто поєднує в дивні ансамблі, які приховують певну символіку, набувають глибокого філософського змісту.

Назви живописних творів Сича є насамперед поетичними, а також певними векторами, що допомагають віднайти шлях до

авторського бачення, серед них: «Мамай при багатті», «Мавчин куточок», «Криниця в Трокичах», «Полісся».

Михайло Сич був справжнім митцем, якого не цікавила матеріальна сторона своєї творчості, адже свої картини він не продав, а тільки дарував. Рамки до власних картин робив самостійно.

Виставки робіт художника неодноразово проводилися в рідній школі у Трокичах, в обласній науковій бібліотеці та інших закладах культури і освіти м. Житомира.

Чорною міткою для близьких, письменників і читачів стала звістка 21 травня 2012 року про смерть Михайла Сича.

Михайло Семенович – поет-художник, адже в його творчості поєдналися і образотворче мистецтво, і художнє слово. Мистецтво М. Сича добре сприймається представниками як класичних напрямів, так і сучасних авангардних.

РОБОТА

1. РОБОТА

1.1. Пропоную

НА ГРИБНЕ ПІД-ВО ЗАПР. ВАНТАЖНИКІВ-РІЗНОРОБОЧИХ (ЧОЛ.), З/П 15000-20000ГРН(ВІД ВИРОБІТКУ), ЗБІРНИЦІ ГРИБІВ (ЖІН.), З/П 14000-18000ГРН (ВІД ВИРОБІТКУ). МІСЦЕ РОБОТИ: КИЇВС. ОБЛ., ФАСТІВСЬКИЙ Р-Н ТА ОБУХІВСЬКИЙ. ГУРТОЖИТОК, ХАРЧУВАННЯ. 0963515966

НА РОБОТУ ПОТРІБНІ ВОДИЇ КАТЕГОРІЇ В, С, Е (НАЯВНІСТЬ ЗАКОРДОННОГО ПАСПОРТУ ОБОВ'ЯЗКОВА). ЗП ВІД 15 ТИС ГРН. 0936970907

• **Послуги** оренди трала, негабаритні перевезення по Україні. Послуги зі збирання врожаю комбайнами, обробка землі, посів, обприскування, дрони, www.avto-spectehnika.com.ua 0965591438, Сепгій

• **Послуги** оренди трала, негабаритні перевезення по Україні. Послуги зі збирання врожаю комбайнами, обробка землі, посів, обприскування, дрони, www.avto-spectehnika.com.ua 0965591438, Сепгій

Водії
Гарні умови роботи. Заробітна плата висока.
Тел.: 067-412-61-36

Терміново потрібні охоронці!

Вахтовим методом. (15/15, 30/30). Робота у Києві. Від 600 грн. за зміну, від 9000 грн. в місяць. (Оплата відразу після вахти!!!)

067-64-28-317
093-00-97-879

• **Потрібні охоронники** на вахту - 20/10; 30/15. Проїзд, харчування за рахунок фірми. Оплата за зміну- охоронник 400-450; старший зміни-500-600. Своєчасність виплати з/п гарантуємо. 095 2858127 0674206449; 0734069918

• **Робота в Польщі.** Всі вакансії безкоштовні, від прямого роботодавця. Зарплата 26000-48000 грн. Можна без знання мови, навчання на місці. Ліц. МСПУ 978 від 09.07.2018. Тел в Польщі +48536012943 (+ viber). в Києві: +380965568181 (+viber)

РОБОТА ДЛЯ СТУДЕНТІВ, ПЕНСІОНЕРІВ, МАМ В ДЕКРЕТІ З ГНУЧКИМ ГРАФІКОМ РОБОТИ. НЕ МЕРЕЖЕВИЙ МАРКЕТИНГ! 0674489468

2. НЕРУХОМІСТЬ

2.16. Здам в оренду

• **ЗДАЮ ПОДОБОВО 1-КИМ.КВ. ГАРЯЧА ВОДА, КАБЕЛЬНЕ ТБ. Р-Н АВТОВОКЗАЛУ.** 0977228822, 0665711000

• **ПОДОБОВО 2-Х КИМ. КВ. VIP-КЛАСУ, ЄВРОРЕМОНТ, В ЦЕНТРІ МІСТА, 250ГРН/ДОБА. ВИПИСУЮ ДОКУМЕНТИ.** 0665711000, 0977228822

3. АВТО

3.3. Автомобілі. Куплю

ВИКУП АВТОМОБІЛІВ БУДЬ-ЯКИХ МАРОК, В БУДЬ-ЯКОМУ СТАНІ, ПІСЛЯ ДТП, НЕ РОЗМИТНЕНІ, ПРОБЛЕМНІ. ДОРОГО. 0976484669, 0635852350

Компанія «Петер транс» запрошує на роботу:

Автослюсарів
Гарні умови роботи
Заробітна плата висока
Тел.: 067-412-61-36

ТЕРМІНОВО

Відкрита вакансія
Менеджер з продажу

Обов'язки:

- Активне залучення нових клієнтів (в тому числі холодні дзвінки);
- Робота з напрацьованою клієнтською базою; Усі етапи оформлення замовлень;
- Підтримання довгострокових відносин з постійними клієнтами;
- Заповнення документації про проведену роботу.

Графік з 9 до 18, Пн.- Пт.

ЗП ставка + % з кожного продажу!

Офіс в центрі міста

Тел.: (093) 833 50 57

ЛАЗЕРНА ПОРІЗКА ТА ГРАВІЮВАННЯ СУВЕНІРНОЇ ПРОДУКЦІЇ.
ВЛАСНЕ ВИРОБНИЦТВО!

Втілюємо Ваші ідеї в реальність!

Media Ресурс
РЕКЛАМНА КОМПАНІЯ

(067) 412 89 81, (093) 461 55 03

ЧЕКАЄМО ВАС НА ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ ЗА КОНТРАКТОМ

ЖИТОМИРСЬКИЙ ОБ'ЄДНАНИЙ МІСЬКИЙ ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ ЦЕНТР
КОМПЛЕКТУВАННЯ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ
М. ЖИТОМИР ВУЛ. ТАРАСА БУЛЬБИ-БОРОВЦЯ, 21

Житомирський об'єднаний міський територіальний центр комплектування та соціальної підтримки проводить відбір на військову службу за контрактом

Держава надасть військовослужбовцям наступні гарантії:

- стабільне грошове забезпечення — від 10 200 грн;
- гарантоване підвищення грошової винагороди у разі просування по службі;
- додаткова щомісячна виплата за участь в ООС на 1-ій лінії зіткнення — 17 000 грн, на 2-й — 6 500 грн;
- щомісячна виплата за дотримання режиму тиші в районі ООС — 5 000 грн.

Після укладення першого контракту військовослужбовцям виплачується одноразова грошова допомога - від 17 000 до 21 000 грн., а також щорічна матеріальна допомога на оздоровлення у розмірі однієї заробітної плати, щорічна матеріальна допомога для вирішення соціально-побутових питань та компенсація за винаймання житла.

Держава пропонує військовим:

- безкоштовне медичне обслуговування;
- обов'язкове державне страхування;
- соціальний та правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей;
- можливість безкоштовно навчатись у вищих військових навчальних закладах.

Строки контракту:

- на 3 роки — для осіб солдатського складу;
- від 3 до 5 років — для осіб сержантського і старшинського складу;
- від 1 до 10 років — під час дії особливого періоду за бажанням військовослужбовців строк проходження військової служби за новим контрактом може бути продовженим, але не більше ніж до досягнення граничного віку перебування на військовій службі;

Для отримання більш детальної інформації звертайтеся до Житомирського об'єднаного міського територіального центру комплектування та соціальної підтримки за адресою: місто Житомир, вул. Тараса Бульби-Боровця, 21.

ТОВ «ПОЛІСЬКІ ДЖЕРЕЛА»
Буріння свердловин на воду
та водопостачання води населенню

- Свердловини будь-якої складності;
- Підключення насосного обладнання;
- Хімічний аналіз води

(067) 72 68 217
(0412) 40 91 47

БУДМАТЕРІАЛИ

ДОШКА ПОЛА, БРУС
ВАГОНКА, РЕЙКА МОНТАЖНА

ВСЕ
НАЙКРАЩЕ
У НАС

Тел.: (097) 74-55-459
(096) 909-34-59

ТОВ «БУРВОД»

Буріння свердловин

вул. Київська, 81; тел./факс: (0412) 36-15-65
моб.: (067) 78-55-627, (067) 75-84-536

3.5. С\Г техніка, та запчастини. Продам

• **Куплю:** важкі зубчасті борони, тракторний причіп, гноєрозкидач, МВУ, запчастини, резину. м.Кременчук. 0973007459

• **ПРЕС-ПІДБИРАЧІ, КОМБАЙНИ ЗЕРНО-ЗБИРАЛЬНІ, БУРЯКОЗБИРАЛЬНІ, КАРТОПЛЕ-ЗБИРАЛЬНІ ТА ІН.,** МОЖЛИВА ДОСТАВКА, ЧАСТКОВЕ КРЕДИТУВАННЯ. WWW.TATT.COM.UA, TATT.VOLYN@GMAIL.COM, 0509242613, 0505158585, 0679040066, 0739242613

3.6. С\Г техніка, та запчастини. Куплю

• **ЗАПЧАСТИНИ ДО ВСІХ ВИДІВ М/АВТОБУСІВ ТА МІНІВЕНІВ У НАЯВНОСТІ ТА НА ЗАМОВЛЕННЯ (2-7 ДНІВ),** НОВІ ТА Б/В, ГУРТОМ ТА ВРОЗДРІБ, ВІДПРАВКА ПО УКРАЇНІ, С СВІЙ СКЛАД. HTTPS://BUSIK-1.COM/UA/ (097)1521331, (096)4465131, (097)7266640

ВИКУП АВТОМОБІЛІВ
будь-яких марок у
будь-якому стані
ДОРОГО!

067 971 95 76, 063 791 92 89

Бізнес-довідник

20.ua

Ваші відгуки про
послуги у Житомирі

Додайте **ВАШУ КОМПАНІЮ**
на головну платформу
відгуків **ЖИТОМИРА**

вул. Рильського, 9
тел. **067 412 89 81**

4. БУДМАТЕРІАЛИ

4.1. Будівельні суміші, цемент, пісок. Продам

• **ПЕСОК, ЩЕБЕНЬ, ОТСЕВ, РАСТВОР, БЕТОН.** ДОСТАВКА А/М ЗІЛ. 0677905739, 447067

• **Щебінь, пісок, бут, земля, перегній, дрова** з доставкою а/м Камаз, ЗІЛ. Вивіз сміття. 0679383303 Олександр

4.22. Столярні вироби, пиломатеріали. Продам

• **Продам пиломатеріали:** дошка пола суха строгана в шпунт. Дошка столярна. Дошка обрізна і необрізна різних розмірів. Балки, крокви, монтажні рейки, дошка обрешітки, штахети, піддони, дерев'яні відходи з пиломатеріалів з доставкою додому. 0673911769

6. ПОСЛУГИ

6.17. Послуги. Інші

• **Вигідні кредити для всіх.** Без довідок, застави та поручителів. Від 5000 грн. до мільйону гривень. Вік позичальника від 18 до 80 років. Вирішуємо питання по чорних списках. 0954020856; 0688134654

ПРОДАМ БЕТОН, РАСТВОРЫ:
цементный, известковый, песок, щебень, камень. Доставка авто: Камаз, ЗІЛ, МАЗ Миксер 7куб.м.

Тел.: 041-244-53-59,
067-735-57-25

ЦЕГЛА
червона рядова, силікатна
лицьова. Доставка з заводу
та складу. Низькі ціни.

Тел.: (050) 447-82-75
(098) 446-37-58

8. РІЗНЕ

8.13. Вторсировина, прийом, переробка. Куплю

КУПУЄМО ВІДХОДИ ПЛІВКИ ПОЛІЕТИЛЕНОВОЇ, ПЛАСТМАСИ ТА МАКУЛАТУРУ 0505580047, 0412447919

8.20. Стіл знахідок. Загубив

ВТРАЧЕНЕ ПОСВІДЧЕННЯ ВЕТЕРАНА НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ, ВИДАНЕ НА ІМ'Я МОРОЗОВА НАТАЛІЯ ПЕТРІВНА, ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМ

ВТРАЧЕНЕ ПОСВІДЧЕННЯ ГРОМАДЯНИНА, ЯКИЙ ПОСТІЙНО ПРОЖИВАЄ НА ТЕРИТОРІЇ ЗОНИ ПОСИЛЕНОГО РАДІОЕКОЛОГІЧНОГО КОНТРОЛЮ У 1986-93 РР, СЕРІЯ В-1 №044182, ВИДАНЕ 14.04.1993 Р. НА ІМ'Я РЯБУШЕНКО ВАСИЛЬ МИХАЙЛОВИЧ, ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМ

ВТРАЧЕНИЙ АТЕСТАТ ПРО СЕРЕДНЮ ОСВІТУ СЕРІЯ И № 489037, ВИДАНИЙ 26.06.1977 Р НА ІМ'Я ГЛЕБОВ ЄВГЕНІЙ ОЛЕКСАНДРОВИЧ, ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМ

8.23. Інше. Продам

• **Продам** стрічкові пили нові. Надаю послуги зі зварювання, заточки, розводки. Якість гарантуємо. 0673911769

20.ua

ДОВІДКА, СТВОРЕНА ЗА ВАШИМИ ВІДГУКАМИ

ПОСЛУГИ СПЕЦТЕХНІКИ
автовишки, автокрану та екскаваторів, бульдозерів, самоскидів. Копання ставків. Перевезення негабаритів. Продаж піску, щебню, ґрунту.

тел.: 097-440-16-93

Послуги ЕВАКУАТОРА.
Викуп авто у будь-якому стані.
Цілодобово.
Житомир та область. Тел.: 096-24-94-994

ВИКАЧКА КАНАЛІЗАЦІЇ
МАШИНА З ВЕЛИКОЮ КІЛЬКІСТЮ ШЛАНГІВ
ВИКАЧКА ДО 5 КУБІВ

(068) 665-69-96

Гороскоп на тиждень 24 листопада - 30 листопада

ОВЕН

Саме час реалізувати ваші амбітні плани, тільки спочатку складіть план – і вперед. Відпустка зараз недоречна – відкладіть.

ТЕЛЕЦЬ

Перед вами замайорять можливості – не прогайте їх. Працюйте наполегливо, але і про особисте життя не забувайте.

БЛИЗНЮКИ

Зосередьте увагу на певній справі – зараз не час братися за усе і зразу. На вихідних усе відкладіть і пошукуйте натхнення.

РАК

Астрологи радять переревірити свої витрати. Ретельно записуйте їх і аналізуйте. Вдалий період для радикальної зміни іміджу.

ЛЕВ

Неоднозначний тиждень: першу половину будете у піднесеному настрої і повні енергії, а другу – під впливом емоційних гойдалок.

ДІВА

Схоже, хтось гарно пошопиться на чорній п'ятниці. А саме це рекомендують астрологи. Склали список – і нумо за покупками.

ТЕРЕЗИ

На вас чекає нове знайомство, яке згодом переросте у щось серйозне. Уникайте конфліктів на роботі – усе вирішуйте мирно.

СКОРПІОН

Активно попрацюйте над проектом. Можливі фінансові втрати, які незабаром компенсуються у вигляді премії або зростання зарплати.

СТРИЛЕЦЬ

Тиждень вимагатиме від вас максимальної віддачі, тому зосередьтеся – згодом отримаєте дивіденди за старання і наполегливість.

КОЗЕРОГИ

Зосередьтеся на особистому житті і приділіть час рідним. Також період сприятливий у фінансовому плані – чекайте на надходження.

ВОДОЛІЙ

Не лінуйтеся, і у вас багато що вдасться. У цей період довіряйте інтуїції – вона вас не підведе. Четвер – час для навчання.

РИБИ

У вас з'явиться бажання кардинально змінити своє життя, але астрологи радять усе ретельно зважити і добре подумати.

Поради господині

Streetstyle: 8 модних осінніх прийомів, які варто взяти на озброєння вже зараз

Минулі шоу ясно дали зрозуміти: тенденції сезону осінь-зима 2021/2022 сповнені свята й творчості. Настільки, що просто неможливо встояти перед утіленням усіх цих стилістичних рекомендацій на практиці. Прийоми, які дають змогу адаптувати матеріали до нестійкого клімату або навіть змінити тренд відповідно до потреб, – лише деякі з хитрощів, що демонструють вуличний стиль з останніх тижнів моди. Vogue.ua зібрав вісім модних осінніх прийомів, які варто взяти на озброєння цього сезону.

ШКІРА

Подіуми не залишили місця для сумнівів: шкіра – один з матеріалів, що визначають сезон. Шкіряні шорти, шкіряна сорочка з короткими рукавами або навіть жилет не тільки нададуть образу іншої естетики, а й точно не залишать вас без уваги – підтверджують яскраві виходи модниць на Тижні моди в Копенгагені.

КОСТЮМ ІЗ ЖИЛЕТОМ

Ще одна константа поточного сезону – оверсайз-блейзери, штани зі стрілками та, звісно ж, строгі костюми. Замінивши піджак жилетом, ви досягнете потрібного ефекту, навіть якщо на вулиці дуже тепло для вовняного жакета. Комбінація з футболкою й кросівками дасть можливість позагравати зі звичним повсякденним образом.

ПУХОВІ ЖИЛЕТИ

Ще одним предметом гардероба, який визначить сезон, будуть стьобані куртки й пуховики. Хоч це й на 100% зимові речі, є один трюк, щоб почати носити їх безпосередньо тепер. Така проста річ, як відмова від рукавів, дасть змогу використовувати пуховик як грайливе доповнення до будь-якого образу. Носити такий жилет можна майже з усім: від джинсів і футболок до обтіслих суконь.

ЯСКРАВІ КОЛЬОРИ

Барвистий момент поточного сезону – колірна комбінація яскравих відтінків, зокрема й для зими. Жовтий, ліловий і зелений – три кольори, які су-

проводжуватимуть вуличний стиль у найближчі місяці.

БЛИСКУЧІ ДЕТАЛІ

Якщо і є тренд, який позначиться на всьому цьому сезону, то це той, де головний акцент на святковості. За допомогою пір'я, леліток і кристалів легко перенестися в атмосферу гучної вечірки. Довгі сережки або жакет, інкрустований камінням, – вибір за вами.

ЧЕРЕВИКИ НА ГРУБІЙ ПІДОШВІ

Прогумовані черевики на масивній підшві повторюють цього сезону свій торішній успіх. Один із способів зменшити температуру образу – це поєднувати їх з вільнішим і легшим верхом, наприклад, з улюбленими шортами або мініспідницями.

ВИРИЗИ

Сукні з відкритою спиною, розрізи й фігурні вирізи натякають, що їм варто зайняти центральне місце в сезонному гардеробі. Носити такий одяг можна соло або римувати із в'язаними джемперами й улюбленими тренчами.

СТИЛЬ НУЛЬОВИХ

Тенденція, що виразно простежується не тільки поточного сезону, а й увесь 2021 рік, – одяг у дусі 2000-х. Модні покази були сповнені цитат початку тисячоліття. Зробіть ставку на образи ікон того часу й вибирайте вбрання, в основі якого будуть штани кльош, низька посадка й укорочені топи.

Текст: Nuala Phillips
За матеріалами vogue.es.

Цікаві факти про бринзу

• В українську мову слово «бринза» прийшло з румунської і означає «сир».

• Бринзу почали виробляти одночасно з появою скотарства. Тож традиція готувати бринзу дуже давня і сягає своїм корінням у той час, коли в Карпатах почали випасати овець.

• Бринза – обов'язковий інгредієнт для більш як 30 страв, наприклад, з нею готують банош та салати. Розсолений сир дуже люблять жителі регіону Верховина.

• У бринзі сконцентрована життєдайна енергія понад 60 лікарських трав, якими харчуються вівці, кози та корови на пасовищах Карпат.

• Так традиційно склалося, що у літній період виробництвом

бринзи займаються чоловіки на полонинах. А рецепт сиру передають з покоління в покоління.

• Сформований у головку або кружало і відділений від сироватки, сирний згусток називають будз. Потім його поміщають у розсіл.

• Споживання бринзи позитивно впливає на організм. Бринза нарівні з чорницею (верховинською яфиною) покращує зір та мікрофлору шлунку, додає енергії та бадьорості.

• Солоний сир збагачує організм кальцієм та іншими мінералами, підвищує імунно-захисні функції.

• Бринза покращує загальний тонус організму і сприяє підвищенню потенції чоловіків. Тому цей сир у Карпатах ще називають «гуцульська віагра».

• Бринза – традиційний сувенір, який обов'язково везуть туристи з українських Карпат.

• Бринза – один з нечисленних харчових продуктів, що має свій гастрономічний фестиваль – Гуцульська бринза, який проводять у місті Рахові.

• Схожий до бринзи за смаковими властивостями та технологією виробництва – грецький сир фета.

24 листопада середа	25 листопада четвер	26 листопада п'ятниця	27 листопада субота	28 листопада неділя	29 листопада понеділок	30 листопада вівторок
+ 1° + 5°	+ 3° + 6°	+ 1° + 6°	+ 5° + 8°	+ 3° + 7°	+ 3° + 5°	+ 1° + 2°
747 ТИСК, ММ	745 ТИСК, ММ	737 ТИСК, ММ	731 ТИСК, ММ	731 ТИСК, ММ	724 ТИСК, ММ	726 ТИСК, ММ

МИСЛИВЦІ НА ПРИВИДІВ: З ТОГО СВІТУ

Жанр: комедія, фентезі

Успадкувавши старий занедбаний будинок, родина переїздить у маленьке містечко. Їхня поява збігається у часі з надзвичайною активністю паранормальних сил, які перевертають звичне життя з ніг на голову. Час настав! Нове покоління мисливців на привидів має будь що з'ясувати природу таємничого спадку і ліквідувати наслідки небувалих масштабів!

НЕНАСИТНИЙ

Жанр: жахи, фентезі

Маленьке американське містечко страждає від жорстоких убивств. Частини тіла одного трупа можуть знайти в абсолютно різних місцях, і ці злочини не можна списати ні на одну тварину. Тільки один хлопчик Лукас знає те, що вчинило всі ці звірства – це жахлива сутність, яка живе в нього вдома та поки що не чіпає його... І він занадто наляканий, щоб хоч комусь розповісти про це.

ВІЧНІ

Жанр: бойовик, фантастика

Епічна історія, події якої розгортаються протягом кількох тисячоліть, та безсмертні герої, які змушені вийти з тіні, аби захистити людство від найдавніших ворогів, Девіантів.

Новий фільм, створений на основі коміксів Marvel, увійшов до четвертої фази франшизи.

КОТЯЧІ СВІТИ ЛУІСА ВЕЙНА

Жанр: біографія, драма, історія

Дивовижна реальна історія одного з найбільш незвичайних художників всіх часів. Найвідоміші картини ексцентричного аристократа Луїса Вейна мають одну спільну рису - він пише виключно котиків. Завдяки коханню своєї дружини Емілі, Луїс назавжди змінює погляд людей на життя і на котів.

ПАБ «ФАЙНА КНАЙПА»		м-н Корольова, 11 г/р з 11:00 до 23:00	(0412) 57-36-25 (067) 357-36-25
КАФЕ «ТЕРАСА»		с. Станишівка, вул. Шевченка, 126 г/р з 10:00 до 23:00	(067) 936-69-92
КАФЕ «ТАЙМИР»		просп. Незалежності, 11 г/р з 11:00 до 23:00	(063) 077-39-47
КЛУБ ДРУЗІВ «IRISH PUB»		вул. Київська, 108 г/р з 10:00 до 22:00	(0412) 51-23-74 (050) 463-00-08

Власне виробництво!

Медіа Ресурс
РЕКЛАМНА КОМПАНІЯ

- Друк на плівках, банерах
- Плакати, листівки
- Широкоформатний друк
- Брендування магазинів, автомобілів
- Сувенірна продукція
- Вивіски, лайтбокси, штендери

тел.: (067) 412 89 81, (093) 461 55 03

20.ua

ДОВІДКА, СТВОРЕНА ЗА ВАШИМИ ВІДГУКАМИ